Vitafort
Első Takarmánygyártó és Forgalmazó Zrt.

TAKARMÁNYOZÁS világszínvonalon | Dabason | www.vitafort.hu

VitaCowHír

május-június-július-augusztus | 2014. 2. szám | Vitafort magazin

Merjünk előre nézni!

Én és Kollégáim örömmel tapasztaltuk a gazdaságokat látogatva, partnereinkkel találkozva, hogy beszélgetéseink hivatkozási alapjává vált új vállalkozásunk, a VitaCowHír. Ez komoly jelzés felénk és biztatás a folytatásra. A termékeink mellé illesztett speciális, új „szolgáltatás" olvasmányos eszköze a telepi munkák eredményességét segítő ismeretek megszerzésének, bővítésének.

Folytatás az 1. oldalon →

Élet a kvótán túl 2. oldal

Eresztenénk, de nem enged – Aflatoxin 4. oldal

Duo Pass Szója = útravaló a csúcsra 7. oldal

Bendő? Kérődzés? Nem állhat le! 12. oldal

KÉP – a termelési tények tükre 14. oldal

Több, mint harminc éve a magyar állattenyésztés szolgálatában 30+

Szóval és tettel a vehemért 17. oldal

Fiatalos lendület, modern gondolkodás 23. oldal

Melegen ajánljuk! 32. oldal

VitaCowHír - Vitafort magazin a Vitafort Zrt. négyhavonta megjelenő kiadványa. Info: www.vitafort.hu

Vitafort Zrt. H-2370 Dabas, Szabadság út. 3. • Tel.: +36 29 360-155, +36 29 360-235 • Fax: +36 29 362-360 • E-mail: vitafort@vitafort.hu

Tartalom

Köszöntő: Molnár Ernő 1.

Tejpiaci trendek
Gondolatok a tejkvóta kivezetésével kapcsolatban 2-3.

VitaCow fórum
Ismét az Aflatoxinról 4-5.

Bemutatkozunk: Tóth Attila 6.

Termék és technológia
A DuoPass Szója etetésének elméleti összefüggései és gyakorlati alkalmazása 7-11.

Tegnap kutatás – ma termék
Korszerű drench-ek a frissen ellett tehenek preventív ellátásában 12-13.

Telepi tapasztalatok
KÉP azaz a Korrigált Életteljesítmény Program 14-16.

Ez is bent van a zsákban...
A Tejtermelő szarvasmarha állományok reprodukciós teljesítményének ellenőrzése és fertilitásuk javításának lehetőségei 17-20.

Túl a takarmányozáson
Az értékesítési csoport „háttérországának" összekötői 21.

Meg kell erősíteni a magyar tejágazatot! 22.

Fókuszban a partner
JándTej Kft – Fiatalos lendület, modern gondolkodás 23.

A magyar sajtversenyeket megnyertem, mihez kezdjek?"- A Kalla sajt története 24-25.

Bemutatkozunk: Csanádi László 25.

Szakmai rendezvények, fórumok
KÉP-et kaptunk Hódmezővásárhelyen 26.

Idén is van dobogós fejlesztésünk! 27.

Formabontó Országos Partnertalálkozó 28-30.

Hírmondó
Miniszterelnöki látogatás a Vitafortnál 31.

Termékajánló
Idén is lesz meleg! 32-33.

Impresszum: VitaCowHír

négyhavonta megjelenő szarvasmarha ágazati magazin
Második szám: 2014. május

Főszerkesztő: Szegszárdy Imre, értékesítési igazgató
Felelős szerkesztő: Egervári Ildikó, marketing és kommunikáció
Szerkesztőségvezető: Molnár Ernő, szarvasmarha szakspecialista
Készítette: Onecreative marketing professional Kft.

Tisztelt Olvasóink, kedves Partnereink!

Molnár Ernő
szarvasmarha szakspecialista
Vitafort Zrt.

Én és Kollégáim örömmel tapasztaltuk a gazdaságokat látogatva, partnereinkkel találkozva, hogy beszélgetéseink hivatkozási alapjává vált új vállalkozásunk, a VitaCowHír. Ez komoly jelzés felénk és biztatás a folytatásra. A termékeink mellé illesztett speciális, új „szolgáltatás" olvasmányos eszköze a telepi munkák eredményességét segítő ismeretek megszerzésének, bővítésének.

Előző számunk fő koncepciója volt az országos és régiós szakmai rendezvényeink meghatározó témáinak írásba foglalása, a piaci és szakmai trendek bemutatása, a technológiai „apróságok" gazdasági jelentőségének felvillantása. Mostani lapunk a kijárt úton haladva, de immáron biztosabb kezekkel veszi sorra az örökös és az aktualitások mentén gyökeredző témákat. A témák útvesztőjében saját szakembereink a vezetők, azonban nem nélkülözzük egyes szakterületek áttekintésében neves hazai kutatók, oktatók segítségét sem.

Jön a nyár! Folyamatosan egyre nagyobb kihívás a hőstressz időszakán átvezetni állományainkat. A stressz és kártételei nem kiküszöbölhetők, ellenben jelentősen mérsékelhetők a kísérő technológiák finomításával. Az alapfeltételek javítása - az ivóvíz ellátástól a szaporodás-biológiai technológián keresztül a tömegtakarmányok minőségéig -, a tehénkomfort növelése azonban, ha megvalósul az év teljes hosszában egészségesebb állományt, biztonságosabb, jobb termelést eredményez. Erre erősíthetünk rá a takarmányfelvételt és a bendőműködést támogató takarmányozási lehetőségekkel.

Ez a lehetőség ugyanolyan, mint a jobbítást célzó, többi választható út. Egy személy vagy egy munkahelyi közösség döntése, de ezek a döntések nem megkerülhetők. Más nem vállalhatja át a döntés meghozatalát. A Vitafort Zrt. termékeivel, szolgáltatásaival, szakembereivel ezt a nehéz fázist szeretné megkönnyíteni: segít a felmerülő takarmányozási/technológiai problémák feltárásában, a lehetséges megoldások kidolgozásában, valamint a döntéshozatal után közreműködik a megvalósítás szakaszaiban.

Lehetséges, hogy lapunkból fog értesülni „a" lehetőségről ... és a későbbiekben ez lesz az a fórum, ahol az elért sikerekről számot adhat...

Ebben a szellemben kívánok magam és a Vitafort Zrt. szakemberei nevében inspiráló olvasást és sok sikert!

Gondolatok a tejkvóta kivezetésével kapcsolatban

Annak ellenére, hogy a magyar tejtermelés nem számít meghatározó szereplőnek az Unióban (2012-ben az összes termelés 1,2%-át tette ki) jelentőségét még sem szabad alábecsülni.

A tejtermelés adja a hazai agrártermelés 6-8%-át, fontos szerepet játszik a vidéki foglalkoztatásban, egyes területein (pl. tenyésztés, meghatározó üzemi struktúra) nemzetközileg is jegyzett eredményei vannak. Emellett az ágazat olyan sok veszteséget szenvedett el az elmúlt negyed században, hogy mára minden talpon maradt termelőt meg kell becsülni. Ebben a helyzetben kell szembenézni azzal a ténnyel, hogy az Európai Unió 2015-ben megszünteti a kvótarendszert a tejtermelésben.

Az EK tanácsa 1984-ben vezette be a tejkvóta rendszert, ami felváltotta a korlátlan mennyiségre vonatkozó árgaranciát. Ennek szükségességét az egyre növekvő feleslegek valamint az ezzel párhuzamosan jelentkező egyre nagyobb költségvetési terhek alapozták meg. Bázisévnek az 1981. évi termelést vették, amelynek alapján minden tagország egy nemzeti kontingenst kapott, és amely keretet 1987-ben jelentősen csökkentették.

A kvótarendszer, mint agárpolitikai intézkedés általában termeléskorlátozó volta miatt, mint negatív tényező szerepel a köztudatban, olyan eszköz, amely megmereviti a termelési struktúrát, nem ad esélyt a növekedésre. Természetesen nem csak „fekete vagy fehér" a rendszer, hiszen a kvótarendszernek is vannak előnyei a hátrányok mellett.

A kvótarendszer előnyei:

- A tej ára olyan magas szinten stabilizálódott, ami a kvótaszabályozás nélkül elképzelhetetlen lett volna. Ez különösen a termelőknek kedvezett.
- A nyolcvanas évekhez viszonyítva a tejszektor kisebb terhet jelent az EU költségvetésének.
- Gyakorlatilag minden tagország megtalálta a módját annak, hogy a tejtermelő üzemek egymás közt a kvótával kereskedjenek, ami következtében a farmstruktúra nem merevedett meg.

Dr. Borbély Csaba
egyetemi docens, tanszékvezető
Kaposvári Egyetem, Gazdaságtudományi Kar

A kvótarendszer hátrányai:

- Az eredeti elképzelésekkel ellentétben, jelentős fölöslegek keletkeztek.
- A magas kvótaárak sok gazdaságnak financiális problémát jelentenek.
- A bevételek pozitív alakulása egyre kisebb mértékű lett a bérelt kvótamennyiségek arányának növekedésével.
- Egy hatékony kvótarendszer magas tejárakhoz vezet, a magas tejárak pedig magas kvótaárakat eredményeznek. Néhány EU országban (Belgium, Írország, Dánia) a kvótaárak alacsony szinten tartása miatt, korlátozó intézkedéseket vezettek be a kvótakereskedelemben.
- A GATT/WTO megállapodás miatt egyre nehezebb lett a világpiaci árnál jóval magasabb költséggel termelt tej exportálása.
- A rendszer tagállamonkénti eltérő kezelése nem kívánt hátrányokat jelenthet egy-egy ország termelőinek.

A 2012/13-as kvótaévet a tagállamok döntő többsége jelentős mínuszban zárta, vagyis az éves termelés elmaradt az ország kvóta adta lehetőségeitől (1. ábra).

Az ábrából az következik logikusan, hogy öt országnak (Ausztria, Ciprus, Dánia, Lengyelország, Németország) jelentett a kvóta ténylegesen termelési korlátot. Ide tartozik még Hollandia és Olaszország is, amelyek alig maradtak el a termelési lehetőségeiktől. Feltételezhetően ezen az országok gazdái fokozni fogják a termelésüket, de arra kevesen vállalkoztak, hogy ennek mértékét megbecsüljék. Ha növelni fogják a termelést az döntő hatású lehet az Unió egészére, mert ezek az országok adják a teljes termelés 47%-át. Az egyik megválaszolatlan kérdés az, hogy ennek a többlet tejnek a kvótakivezetés negatív hatásai miatt (pl. csökkenő tejár) egyes országokban visszaeső termelésnek (ebbe a csoportba sorolják Magyarországot is), a belső kereslet növekedésének, illetve a jelenlegi meglévő pozitív világpiaci helyzetnek mi lesz a summázata. Amennyiben feleslegek keletkeznek, úgy azok Unión belüli elhelyezése piaci feszültségeket okozhat. Az sem teljesen világos, hogy egy piaci krízis esetén milyen cselekvési terve van az EU-nak a helyzet kezelésére. Természetesen mondhatjuk azt, hogy a világpiaci trendekhez igazodjanak az Unió tejtermelői, de azt sem szabad elfelejteni, hogy egy olyan piaci versenybe dobjuk bele a tejtermelőket, amelyben a vezető szereplők (pl. Új-Zéland) behozhatatlan előnnyel bírnak pl. a klimatikus viszonyok tekintetében.

A kvóta megszüntetésével az Unió egy védőhálót húz ki Európa tejtermelői alól, egy bizonytalan helyzet felé sodródunk, amelynek várható hatásai jelenleg nem látszanak tisztán. Ezzel a helyzettel sokan nehezen barátkoznak és már megfogalmazódtak olyan vélemények is, hogy szerencsésebb lenne a kvótarendszert meghosszabbítani. Erre reálisan nincs esély, ezért csak azt tehetjük, hogy – ha vannak – a belső tartalékokat feltárjuk és szakpolitika szintjén fokozottan figyelünk a magyar tejtermelőkre, mert nehéz időszak elé nézünk.

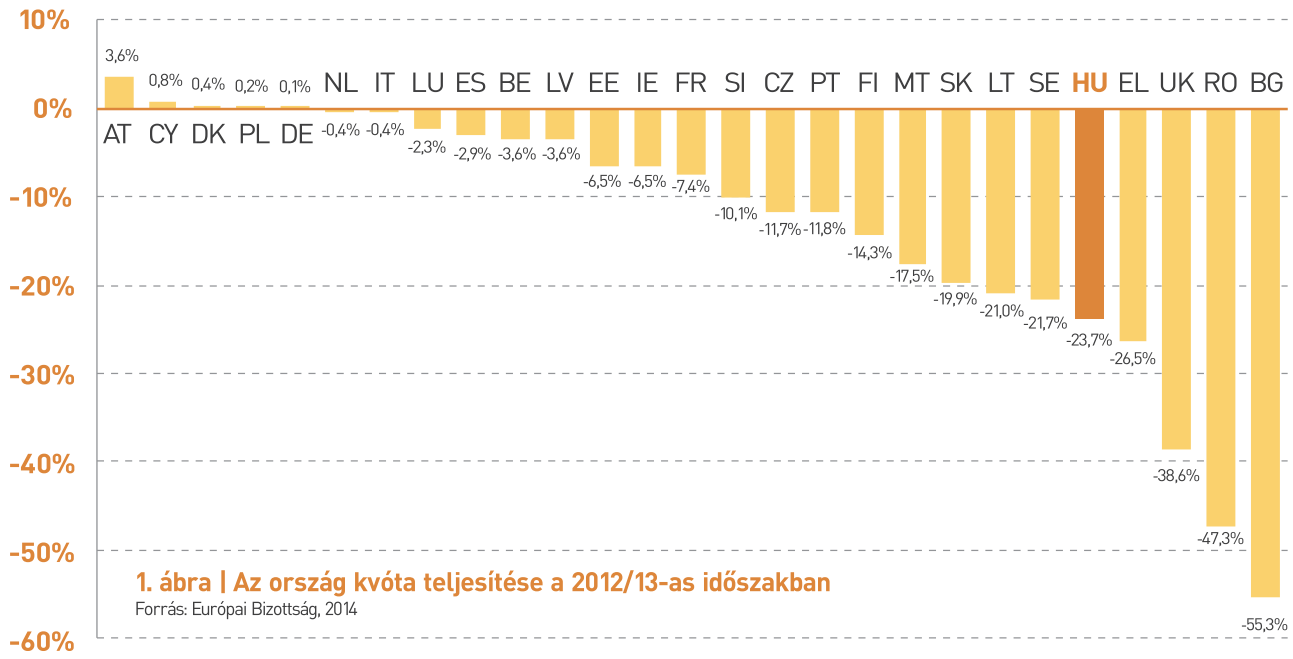

1. ábra | Az ország kvóta teljesítése a 2012/13-as időszakban
Forrás: Európai Bizottság, 2014

Ismét az Aflatoxinról

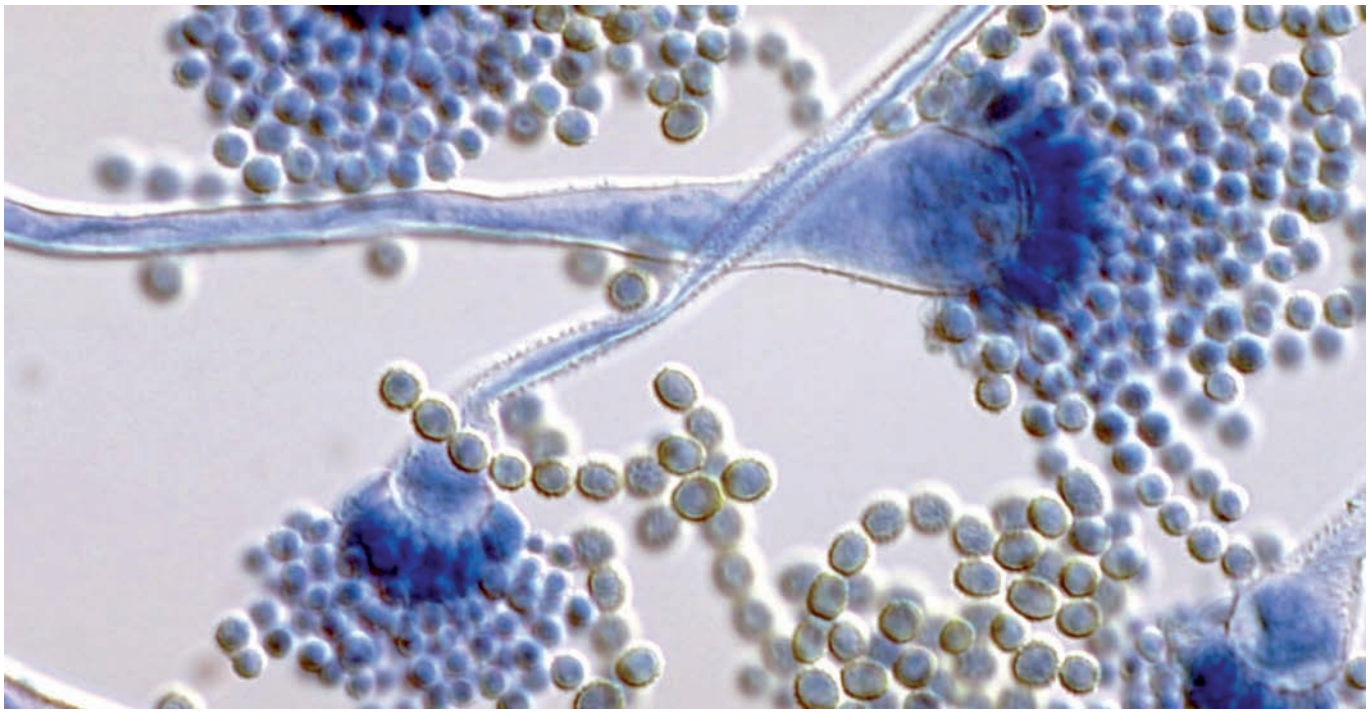

A 2012. évi aszályos időjárás következtében fellépő Aflatoxin probléma a takarmányipar és a tejtermelő ágazat résztvevőit kellemetlen meglepetésként, sokkszerű hatásként érte.

A korábbi időkben ugyanis - a lassan gyülekező baljós jelek ellenére – többnyire az a nézet uralkodott, hogy nálunk, Magyarországon az Aspergillus törzsek okozta Aflatoxin szennyezettség jelentősége csekély, kártételével nem kell számolni.

Az élet – amint ezt megélhettük – erre alaposan rácáfolt. A klímaváltozás elérte Magyarországot, és így az Aflatoxin kártételeinek csökkentése, a probléma kezelése napi feladattá vált.

Magyarországon, a kukorica övezethez tartozás előnyei, illetve a kukorica alapú szilázs jó táplálóértéke korábban komoly versenyelőnyt jelentett, a kukoricát kevésbé, alkalmazó országokkal szemben. Mint ismeretes, az Aspergillus gombafertőzéssel szemben éppen a kukorica az egyik legérzékenyebb növény, és éppen ezért nehéz volt megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy a korábbi versenyelőny ebből a szempontból súlyos versenyhátránnyá alakult.
A problémát azonban kezelni kellett, és kezelni kell. Erre vonatkozóan csak néhány példa:

A **toxinkötők alkalmazása** átmenetileg megoldást hozott, de szembe kell néznünk azzal a ténnyel, hogy a toxinkötők bár kisebb nagyobb mértékben megkötik a mikotoxinokat, - és ezen belül is talán a legjobban az Aflatoxinokat – de megkötő tulajdonságuk nem szelektív, és ezáltal egyéb, értékes tápanyagok is kikerülhetnek az emésztőrendszerből, értékesülés nélkül.

Egyre jobban terjed a **kukorica szilázs kiváltása elsősorban gabona szilázsokkal** (pl. rozs szilázs), és a takarmányozási eredmények egyáltalán nem rosszak.

A problémakezelés fontos eszköze az Aflatoxin szennyezettség mérése a különböző TMR alkotó takarmányokból, és számolás arra vonatkozóan, hogy a tejben megjelenő Aflatoxin M1 vajon határérték alatt marad–e. Az egyik legnagyobb probléma, hogy gyakorlati szempontból szinte elképzelhetetlenül kis mennyiségekről illetve koncentrációkról van szó.

Vessünk néhány pillantást az előírásokra.

Az Aflatoxin B1 megengedett legnagyobb koncentrációja:

- Takarmány alapanyagokban: 0,02 mg/kg.
- Kiegészítő és teljes értékű takarmányokban: 0,01 mg/kg.
- Tejelő tehén, borjú, malac és növendék baromfi takarmányokban: 0.005 mg/kg.

(Az Európai Unió 2002/32/EK irányelv szerinti rendeleti előírásai - legutóbbi: az 574/2011/EU rendelet.) Ezek az értékek 12 % nedvességtartalmú anyagokra vonatkoznak!
Ennél is szigorúbb a tejre és tejtermékekre vonatkozó előírás.

Dr. Koppány György
tudományos igazgató
Vitafort Zrt.

A nyerstejben, illetve a tejalapú termékek előállításához használt tej és hőkezelt tej esetében a megengedett érték **0,05 mikrogramm/kg** (1881/2006/EK rendelet), vagy más mértékegységben kifejezve **50 nanogramm/kg.**

Gyermekek tejtermékeiben ennek is csak a fele, azaz 0,025 mikrogramm/ kg.

Megjegyzendő, hogy az USA és számos ázsiai ország ennek a tízszeresét engedi meg!

Érdemes megjegyezni azt is, hogy az említett egzakt koncentráció értékek helyett a gyakorlati nyelvben gyakran csak a pusztán értékarányokra utaló **ppm, ppb,** vagy **ppt értékekről beszélünk.**

A ppm, milliószoros, azaz **10^6** arányt fejez ki. Így pl. a mg/kg koncentráció értékben az arány ilyen, tehát ez „ppm". De ppm a **g/tonna** is, ezért az SI mértékrendszer szerint, helyesen, mindig a konkrét koncentráció értéket kell megadni !

Ugyanígy, a **mikrogramm/kg 10^9** arányt kifejezve, „ppb„, vagy a nanogramm/kg mivel **10^{12}** arányt fejez ki, ezért „**ppt**„.

Hogyan lehet számolni ?

A tejelő tehén által elfogyasztott takarmánnyal a tehén szervezetébe bevitt összes Aflatoxin B1 mennyiségéből egy regressziós egyenlettel lehet kiszámolni a tejben megjelenő Aflatoxin M1 koncentrációját.

Aflatoxin M1 (nanogramm/kg tej)= 10.95+0.787 x napi Aflatoxin B1 bevitel mikrogrammban.

(A Petterson által 1998-ban végzett öt kontrollált kísérlet alapján kialakított egyenletet az Európai Élelmiszer – biztonsági Hatóság, az EFSA is elfogadja.)

Lehet azonban egyszerűbben is számolni. Mivel számos irodalmi forrás és kísérlet szerint a **tápanyaggal bevitt Aflatoxin B1 mennyiségének 2–6% közötti értéke jelenik meg a tejben,** optimista esetben 2%-kal, pesszimista módon 6%-kal lehet számolni, a tehén termelését alapul véve.

Könnyen meglepetés érhet bennünket, ha az etetett takarmányokban a megengedett szinten levő Aflatoxin B1-el végezzük el a számításokat. A tápanyag felvételtől és a tehén termelésétől függően, a számított érték a tejben megengedett Aflatoxin M1 értékének akár a három-, sőt ötszöröse is lehet. **Az alapanyag és a tejre vonatkozó szabályozás tehát egymással nincs teljesen összhangban, de ettől még érvényes.**

Tehát mérni, és számolni kell, és a TMR-t az alapanyagok szennyezettsége szerint úgy összerakni, hogy a termelt tej Aflatoxin M1 szintje a megengedett határérték alatt maradjon.

A mérésekre ma már gyors tesztek széles skálája áll rendelkezésre, és egészen jó tájékoztató eredményeket lehet velük kapni.

Laboratóriumok sora méri ELISA tesztekkel mind a takarmányokban, mind pedig a tejben az Aflatoxinokat. Rendelkezésre állnak a nagy pontosságú műszeres mérések is (HPLC), amelyek ma döntő módszernek minősülnek, mivel pontosságuk is a legnagyobb.

A tavalyi esztendőben az időjárás kegyesebb volt hozzánk, mint 2012-ben, de ma senki sem tudja megjósolni, hogy milyen lesz az idei, 2014-es év időjárása, és az ebből adódó Aflatoxin probléma. Az esélyek latolgatása azonban nem elegendő, tudatosan, tervszerűen fel kell készülni a nehézségekre. (pl. a növénytermesztési és takarmányozási technológiák átalakításával.)

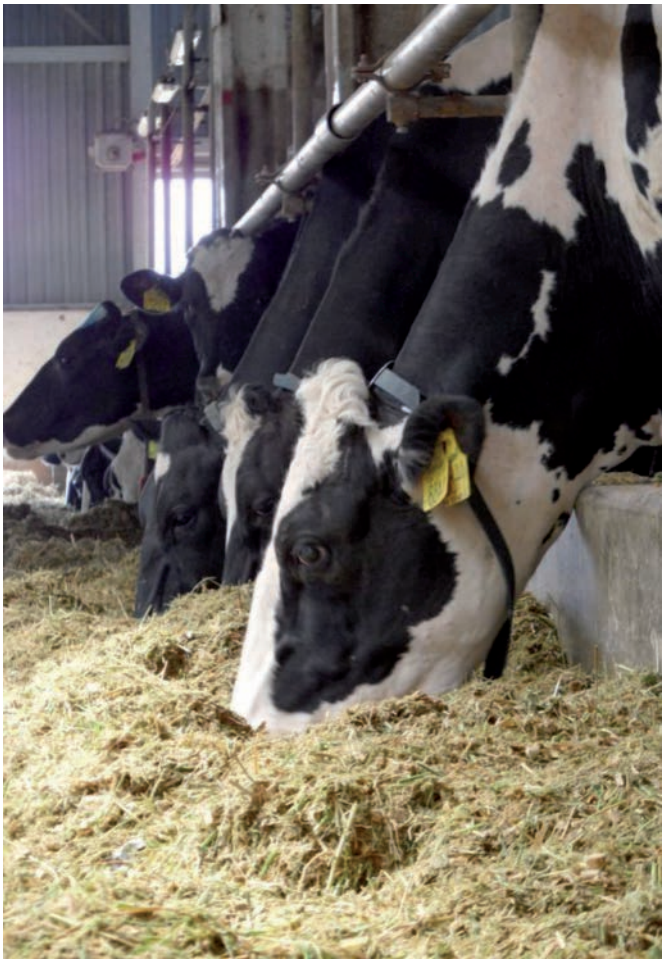

Bemutatkozunk

Tóth Attila
szarvasmarha üzletágvezető, értékesítési
és fejlesztési szakspecialista, Vitafort Zrt.

Fejér megyében, Székesfehérváron születtem 1966-ban. Általános iskolai tanulmányaimat lakhelyemen, Agárdon végeztem. Mivel már akkor a biológia a kedvenc tantárgyaim közé tartozott és édesapám egy mezőgazdasági nagyüzemben dolgozott, így én is ebben az irányban tanultam tovább.
1984-ben érettségiztem a székesfehérvári Vántus Károly Mezőgazdasági Szakközépiskolában, ahol állategészségügyi szakon állategészségőr képesítést kaptam.
1984-től a Kaposvári Mezőgazdasági Főiskola Általános Állattenyésztési Szakán tanultam, ahol 1987-ben állattenyésztő üzemmérnökként szereztem diplomát.

A VITAFORT ZRt. a harmadik munkahelyem, ezt megelőzően 10 évet dolgoztam egy jelenleg is versenytárs takarmánygyártó cégnél illetve előtte ugyanennyi időt töltöttem el közvetlenül a termelésben.

Felsőfokú tanulmányaim befejezése után ösztöndíjasként kerültem az akkori Agárdi Állami Gazdaság elzamajori, 1000 férőhelyes tehenészeti telepére, ahol kezdetben műszakvezetőként, majd 1995-től szarvasmarha ágazatvezetőnként dolgoztam.
Fő feladatataim közé tartozott a tenyésztés, takarmányozás és a fejés irányítása.
Az így szerzett szakmai tapasztalatokkal felvértezve indultam el a takarmányipar és a kereskedelem felé.

1997-ben, az akkori PURINA Hungária Rt. takarmánygyártó és forgalmazó céghez mentem dolgozni, ahol az első évben körzeti menedzseri munkakört töltöttem be.

1998-tól a jogutódként működő AGRIBRANDS Europe Hungary Rt. kaposvári értékesítési irodájánál voltam alkalmazásban, szarvasmarha nagyüzemi specialista beosztásban. Munka mellett 2002-ben takarmányozási szakmérnöki diplomát szereztem a Kaposvári Egyetemen. 2002-től a jelenlegi Cargill Hungária Kft.-vé alakuló vállalatnál, vezető szarvasmarha specialistaként a nyugat-magyarországi területet láttam el öt éven keresztül.
Fő feladatom a kulcsvevők menedzselése, illetve a területi kollégák értékesítésének támogatása volt. Ebben az időszakban rengeteg szakmai képzést kaptam neves és elismert hazai és külföldi szakemberektől. Részt vettem új Cargill programok hazai bevezetésében és tagja voltam a Cargill Európai Dairy Team–jének. Számos külföldi utazás alkalmával megismerkedhettem kanadai, amerikai, olasz, portugál farmok életével, működésével.

2007-ben döntöttem úgy, hogy engedek a Vitafort Zrt. csábításának. Az elhatározásomban erősített a magyar tulajdonosi háttér, az erős és általam már ismert értékesítési csapat. Nyugat-Magyarországon kezdtem el dolgozni, nagyüzemi szarvasmarha specialistaként, de az időközben megnövekedett partnerlétszám miatt a területem mára már az Észak Nyugat-Magyarországra korlátozódik. Itt látom el közvetlenül partnereim körében a szaktanácsadói és receptúrakészítési teendőket.

Meghatározó feladatom még a szarvasmarha üzletág irányítása és a termékfejlesztés.

Amire büszke vagyok az elmúlt 7 évből:

- A kollégáim segítségével a szarvasmarha üzletágban országos szinten 30% körüli piaci részesedést sikerült elérni
- Nyugat-Magyarországon az értékesítés mára hasonló szintet ért el, mint Kelet-Magyarországon.
- A korábbi, Vitafort előtti időszakból szinte kivétel nélkül sikerült megtartani partnereimet, akikkel jelenleg is együtt dolgozunk (15-17 éves partnerkapcsolataim is vannak)
- 10 000 liter feletti laktációs tejtermeléssel rendelkező üzemek közül az utóbbi két év értékelése alapján 10-12 tenyészetben alkalmazzák a receptúráimat
- Új szolgáltatások bevezetése és alkalmazása a Vitafortnál (AgriNIR, TMR- szeparátor, trágyaszűrő)
- Sikeres termékcsaládok kialakítása (Energiakoncentrátum, VitaStart, Vitál borjú indítók)
- Új alapanyagok gyakorlati bevezetése (DuoPass, CukorPack, Mela-Dry ,Karba-Go)

És nem utolsósorban a beszállítócégekkel kialakított jó munkakapcsolat (Adexgo, Alltech, Noack, Mikro-Trade Kft)

Duo Pass Szója etetésének elméleti összefüggései és gyakorlati alkalmazása

Tóth Attila
szarvasmarha üzletágvezető,
értékesítési és fejlesztési
szakspecialista,
Vitafort Zrt.

Az utóbbi időben több szakmai cikk is foglalkozott a védett fehérjék jelentőségével, amelyeket forrásként felhasználva kiegészítettem egy-két saját üzemi tapasztalattal.

A nagy tejtermelésű tejelő tehenek genetikai potenciáljának maximális kihasználásához szükséges alapvető feltétel: az optimális táplálóanyag szükséglet biztosítása, amely nélkülözhetetlen az állatok egészségmegőrzéséhez, ill. a hosszú hasznos élettartamhoz is. **Ezek a tényezők a tejtermelés gazdaságosságának valódi meghatározói!**

A fehérje egyike a hatékony és nyereséges tejtermeléshez szükséges legfontosabb tápanyagoknak. A költséget tekintve a fehérje a vásárolt takarmányok költségének rendszerint legnagyobb részét teszi ki. Mivel a tejelő tehenek genetikai potenciálja fokozatosan nő, az etetett fehérje mennyisége és minősége kulcstényező a tényleges tejtermelési szint meghatározásánál, illetve a tejelő tehenek takarmányadagjának összeállításánál.

Az állatok fehérjeszükségletét nem lehet kizárólag a takarmányadag fehérjetartalmának emelésével fedezni, mivel egy bizonyos határon túli fehérjefogyasztás jelentősen rontja a szaporodási mutatókat (spermaindex, termékenyülési %, két ellés közötti idő) és ezáltal a tejtermelés gazdaságosságát.

A kérődzők fehérjeellátását meghatározó tényezők:

- a bendőben képződő mikrobiális fehérje mennyisége,
- a bendőbeli lebomlást elkerülő takarmányfehérjék mennyisége,
- a két fehérjetípus vékonybélbeli emészthetősége.

A gyakorlati takarmányozásban elsődleges cél a mikroba fehérjeszintézis maximalizálása.

A bendőben szintetizálódó fehérje mennyiségét főként a bendőfermentációhoz rendelkezésre álló energia mennyisége és minősége, illetve a bendő mikrobák nitrogén ellátása határozza meg.

Duo Pass Szója etetésének elméleti összefüggései és gyakorlati alkalmazása

A bendőbaktériumok energiaellátásához a bendőben oldódó cukorból 4-6 %-ot, keményítőből 26-28 %-ot, NDF-ből (neutrális detergens rostból) 28-32 %-ot - jó bendőbeli lebonthatósággal - és emellé 60-70 % lebomló fehérjét kell biztosítani a takarmányadagban.

A mikrobiális fehérje mennyisége eredendően a takarmányozási programtól függ és ebben meghatározó jelentőségű a tömegtakarmányok minősége. (Pl.: kukorica szilázs keményítőtartalma, lucerna szenázs fehérjetartalma, rosttartalom és annak emészthetősége... stb.) Azt a fehérje hányadot, amelyet a bendőbaktériumok már nem tudnak beépíteni olyan bendőben rosszabbul lebomló fehérjékkel kell biztosítanunk, amelyek nem a bendőben, hanem az emésztőcső további részében bomlanak le, ill. szívódnak fel.

Üzemi tapasztalataim alapján természetesen a genetikai potenciál, a tartási körülmények, a tömegtakarmányok minősége és az alkalmazott takarmányozási program figyelembevételével 25-30 literes tejtermelés is elérhető védett fehérje kiegészítés nélkül.

Ellenben, ha magasabb tejtermelési szint fehérje szükségletét akarom fedezni, a szaporodásbiológiai eredmények romlása nélkül, akkor a takarmányadag fehérjetartalmának lebonthatóságát 60-65%-ra kell csökkenteni, azaz 35-40 % védett fehérje hányadot kell beállítani a tejelő adagban.

A takarmányozási gyakorlatban előforduló növényi eredetű fehérjeforrások lebonthatósága általában magas, így a bypass hatást ipari kezeléssel lehet és kell elérni.
Leggyakrabban használt magas védett fehérjetartalmú alapanyagok: kukorica glutén, védett repce, védett napraforgó, védett szója, DDGS, sörtörköly.

Saját gyakorlatomban legtöbbször a védett szóját használom a védett fehérje hányad növelésére. Oka: Az extrahált szója jól értékesülő fehérjeforrás, magas fehérjetartalommal és megfelelő aminósav összetétellel. Hátránya: általában magas és néha spekulatív a szójadara ára.

A magyar piacon alkalmazott egyéb védett szója készítmények:

- MervoBest - extr. szója +formaldehides kezelés
- SoyPass - extr. szója + xilóz+hőkezelés
- SoyPreme - full fat szója +xilóz+hőkezelés

A Duo Pass Szója a Vitafort Zrt. saját készítménye, amelynél a bypass hatást részben az extrahált szójadara glükózzal történő reakciójával és hőkezelésével (Mailard reakció), részben pedig hidrogénezett pálmazsírral történő bevonásával érjük el .

Erre, az ismereteink szerint egyedülálló kettős védelemre utal a termék elnevezése is.

A kíméletes hőkezelés, valamint a védett zsíros bevonat magas bypass értéke mellett kiváló vékonybélbeli emészthetőséget biztosít. A gyártási folyamat során az extr.szója barna árnyalatú, kellemes aromájú és nagyon jó ízű termékké válik.

DUO PASS TERMÉKCSALÁD

TÁPLÁLÓANYAGTARTALOM		DPS (SZÓJA)	DPN (NAPRAFORGÓ)	DPM (MIX)
Nedvesség	%	12.3	9.1	10
Nyers fehérje	%	41.6	32.9	36.5
Nyers zsír	%	7.1	7.1	7.1
Cukor	%	11.0	6.5	8.3
NE l	MJ/kg	8.8	7.3	8.1
Bypass fehérje (UDP)	%	86	73	79
Posztruminális (valódi) fehérje emészthetőség	%	98.4	94.0	96.0

A receptúrákban általában az extr. szója helyett formulázom be a Duo Pass Szóját, 1-2,5 kg-os mennyiségben, termelési színvonal, termelési cél és takarmányozási költség figyelembevételével. 1,5 kg-nyi extr.szója Duo Pass Szójára való cseréjével kb. 5 % -al lehet emelni a védett fehérje hányadot, ami növeli a vékonybélbe jutó értékes aminosavak mennyiségét, a mikrobafehérje szintézistől függetlenül.

A jelenlegi aktuális átlagárakkal számolva az extr.szója 130 Ft, a Duo Pass Szója 170 Ft. 1,5 kg –os Duo Pass Szója adagnál a költségnövekedés 60 Ft –ot jelent.

Tapasztalataim alapján a Duo Pass jelentősen javítja a fehérjék beépülésének hatékonyságát, ezáltal magasabb tejtermelés érhető el, egyéb tényezőktől függően kb. 1-2 liter.

Tehát - 110 Ft-os tejárral számolva – napi 60 Ft-os tehenenkénti költségnövekedéssel tudom növelni a tejtermelést 2 literrel, a napi tehenenkénti bevételt pedig 220 forinttal. Evvel 2 liter plusz tej esetén 160 Ft-tal növelhető az eredmény.

További előny: a védett szója használatával minimálisra csökkenthető a karbamidnak és az ammóniának a szaporodásbiológiára gyakorolt negatív hatása, etetésével csökkenthető a magas tejkarbamid ürítés.

Tóth Attila
szarvasmarha üzletágvezető,
értékesítési és fejlesztési
szakspecialista,
Vitafort Zrt.

Referencialista

Partnereim, akik 2013-ban takarmányozási programjukban használták a DPS-t

(A partnerek neve mellett a 2013–as standard laktációs tejtermelési eredményük szerepel tej kg-ban.)

Sereg – Tej Kft.	12174
Sárvári Mg Zrt., Szitamajor	10077
Sárvári Mg Zrt., Hegyfalu	9586
Szombathelyi Tang. Zrt., Rangut	10301
Szombathelyi Tang. Zrt., Ják	10230
Kisalföldi Mg Zrt., Nagyszentjános	9848
Kisalföldi Mg Zrt., Kapuvár	9528
Kisalföldi Mg Zrt., Rétalap	8545
Lajta Hanság Zrt., Mosonszolnok	10135
Lajta Hanság Zrt., Károlyháza	9601
Lajta Hanság Zrt., Hanságliget	8928
Lajta Hanság Zrt., Háromtölgy	9607
Sárkeresztesi Mg Zrt.	10286
Tejút Kft., Kesztölc	9670
Gorsium-Tej Kft., Tác	9322
Agroprodukt Zrt., Csót	9254

Gyakorlati példák a DPS alkalmazására:

1. **A Sereg-Tej Kft.**–nél 2,5 kg Duo Pass szóját használunk a nagytejű adagokban.

A Sereg-Tej Kft. termelési eredményeinek alakulása a 2013–2014-es évben: (ÁT Kft. befejési eredményei alapján, tej kg)

	0-30	31-60	61-90	91-120	121-150	151-180	181-210	211-240	241-270	271-305	306 ←	Total:
2013	41,48	45,36	43,97	41,76	39,44	38,27	36,29	34,84	32,84	29,60	22,61	34,03
2014 foly.	**48,30**	**51,05**	**46,12**	**42,52**	**40,68**	**37,89**	**36,00**	**34,48**	**28,80**	**27,20**	**19,43**	**34,82**
2014,01	48,06	48,65	43,97	40,92	40,62	37,59	35,94	33,56	25,33	28,46	19,65	34,36
2014,02	48,53	53,44	48,27	44,11	40,74	38,19	36,06	35,40	32,27	25,94	19,21	35,27

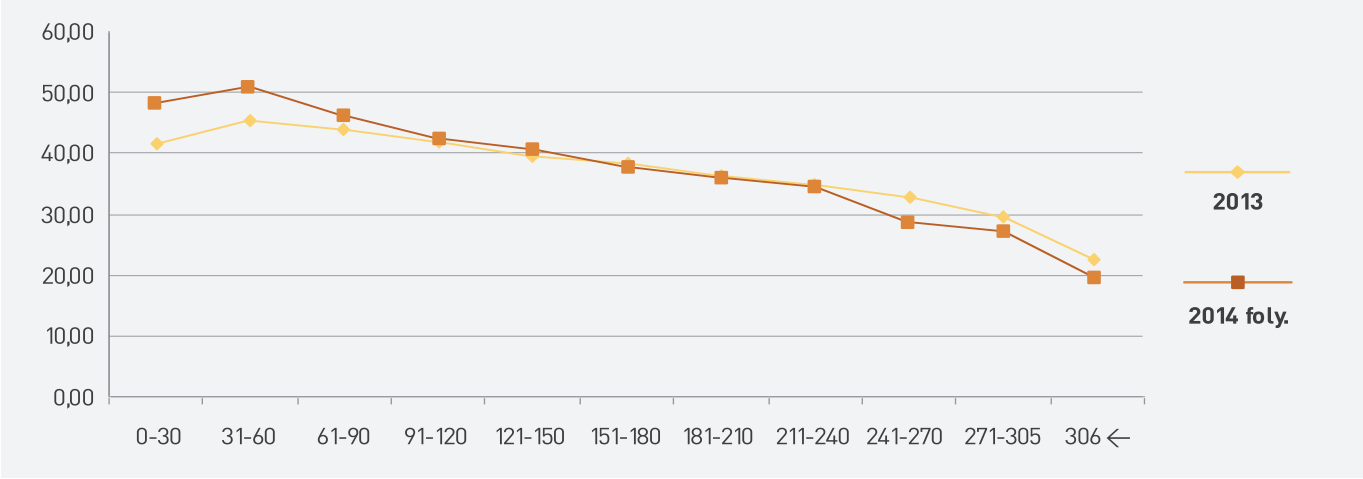

Duo Pass Szója etetésének elméleti összefüggései és gyakorlati alkalmazása

Sereg-Tej Kft. 2014. február havi befejésének karbamid értékelése:

- Az állomány egyedeinek 95,4%-ban normális, 15-30 mg%-os sávon belüli a karbamid tartalom, sőt a határértéken belüli átlag csak 21 mg%.

- Más esetben ezt már alacsonynak is értékelném - Én a 25-27 mg% körüli értéket tartom kívánatosnak az állomány 80-90 %-ra vonatkozóan. -, de mivel a tejtermelés átlaga 50 nap alatt 50,19 kg, 51- 100 nap között 48,48 kg, ill. 101-200 nap között 40,81 kg, **az alkalmazott takarmányozási programról elmondható, hogy a kialakított takarmányadag sor a mért eredmények alapján megfelelő arányban tartalmazza a különböző fehérjefrakciókat (lebomló, oldódó és nem lebomló fehérje), továbbá a bendőben a hasznosítható szerves anyagokat (elsősorban a szénhidrát frakciókat) .**

• A márciusi befejésnél egyébként 25 mg% volt az átlagos karbamid érték, hasonló termelési szint mellett.

Készült az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. Karbamid Rendszer Gazdaság Össszesítő Lista alapján.

1. Az eredmények csoportosítása a tej karbamid tartalom alapján (Átlagos érték)

Karbamid tartalom	A minták száma	%	Lakt napok	Tej kg	Zsír %	Feh %	Karb.mg.%
←15 (alacsony)	13	3,00	215	35,02	4,27	3,27	13
15-30 (normális)	413	95,38	225	35,86	4,01	3,40	21
→30 (magas)	7	1,62	273	26,34	3,58	3,65	32

2. Az eredmények csoportosítása a tej fehérje tartalma alapján (Átlagos érték)

Fehérje %	A minták száma	%	Lakt napok	Tej kg	Zsír %	Feh %	Karb.mg.%
←3,1 (kicsi)	121	27,94	104	48,28	3,37	2,89	21
3,1-3,7 (közepes)	214	49,42	206	35,62	3,96	3,38	21
→3,7 (magas)	98	22,63	419	20,28	4,93	4,08	22

3. Az eredmények csoportosítása a laktációs napok alapján (Átlagos érték)

Laktációszakasz	A minták száma	%	Lakt napok	Tej kg	Zsír %	Feh %	Karb.mg.%
50 nap alatt	40	9,24	27	50,19	4,07	3,18	22
51-100 nap között	66	15,24	77	48,48	3,57	3,02	21
101-200 nap között	143	33,03	143	40,81	3,60	3,19	21
201 nap felett	184	42,49	386	23,96	4,49	3,75	21

Tóth Attila
szarvasmarha üzletágvezető,
értékesítési és fejlesztési
szakspecialista,
Vitafort Zrt.

Gyakorlati példák a DPS alkalmazására:

2. A **Gorsium-Tej Kft.**- nél 1,5 kg Duo Pass Szóját használunk a nagytejű adagokban

A Gorsium-Tej Kft. termelési eredményeinek alakulása a 2013–2014-es évben: (ÁT Kft. befejési eredményei alapján, tej kg)

	0-30	31-60	61-90	91-120	121-150	151-180	181-210	211-240	241-270	271-305	306 ←	Total:
2013	34,71	37,48	35,68	34,17	33,18	30,77	27,77	26,52	25,32	22,62	17,69	28,23
2014 foly.	**36,62**	**41,18**	**40,70**	**38,50**	**34,28**	**33,05**	**32,16**	**29,53**	**26,30**	**24,61**	**21,71**	**32,43**
2014,01	36,64	41,17	38,37	36,39	31,98	29,98	33,36	26,75	24,04	27,99	21,37	31,79
2014,02	37,83	41,95	42,35	37,42	35,42	34,48	31,78	30,87	25,43	20,95	23,16	32,88
2014,03	35,39	40,43	41,38	41,69	35,45	34,70	31,34	30,96	29,43	24,88	20,60	32,62

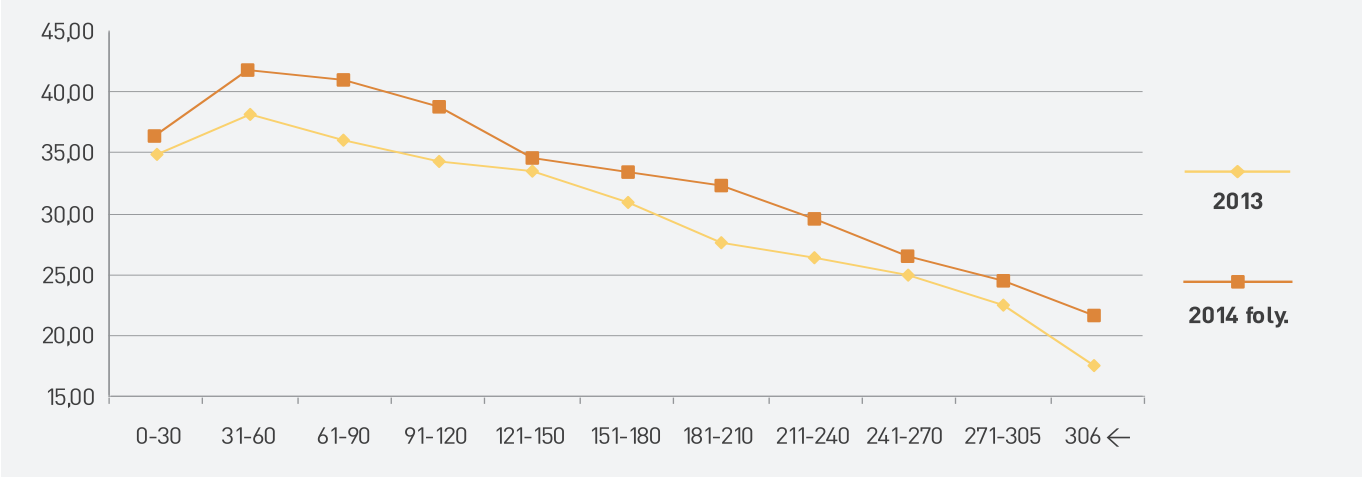

Természetesen ezeket a termelési szinteket, számos más tényező is befolyásolja, de azt üzemi eredmények és saját gyakorlati tapasztalások alapján kijelenthetem, hogy:

A Duo Pass Szója, a gazdaságos tejtermelés értékes és egyik fontos eszköze lehet a jövőben is azon termelőknél, akik növelni akarják az állományuk tejtermelését, a jó szaporodásbiológai mutatók megtartása illetve javítása mellett.

Felhasznált irodalom és ajánlott szakmai cikkek a témával kapcsolatban:

- Jelentéskivonat a Vitafort Zrt. által kifejlesztett bypass készítményekkel (DPS/DPN) végzett kísérletek eredményeiről. (Dr. Schmidt János prof.emeritus, Dr. Koppány György, Dr. Gregosits Balázs)
- A tej karbamid-tartalmát befolyásoló tényezők. (Dr. Dégen László, Dr Orosz Szilvia) (ÁT hírlevél)
- A tejelő szarvasmarha fehérjeellátása. (Dr. Dégen László, Dr. Orosz Szilvia) (ÁT hírlevél)
- A tejelő tehenek fehérjeellátása és a termékenység. (Dr. Monostori Attila, Dr. Dégen László, Dr. Orosz Szilvia) (ÁT hírlevél)

Korszerű drench-ek a frissen ellett tehenek preventív ellátásában

Cégünk a Vitafort Zrt., az Adexgo Kft. és az Experimetria Kft. szoros együttműködésben 2013-2014-ben kidolgozott egy az ellés körüli időszak energiahiányának és anyagforgalmi zavarainak megelőzésére szolgáló komplex terméksort és alkalmazást a tejelő tehenészetek számára: kifejlesztésre került egy drench (prototípus) készülék („VITADEX"), valamint szilárd („Fresh-GO", „Drench-GO") és folyékony („Fresh-GO Liquid") drench-takarmánykiegészítő. Megkezdtük továbbá több olyan telepi protokoll kialakítását, amelyek a tranzíciós időszak állategészségügyi problémáinak megelőzését/gyógykezelését segítik elő.

Az állatenyésztési gyakorlatban számos drench készülék ismert, melyek használata sok esetben problémás lehet. Ezeket a nehézségeket próbáltuk meg kiküszöbölni, mégpedig úgy, hogy a kifejlesztett berendezés tartalmazza a keverőegységet, amely hatékonyabb oldódást, és homogén keveréket biztosít. Továbbá elektromos vezérlés segítségével (beépített akkumulátor) nem szükséges a fizikai erőkifejtés, így a gyakorlatban könnyebben lehet a „drencselés" folyamatát elvégezni, sőt a végleges változat egy olyan opcionális kiegészítéssel is elérhető lesz, amely alkalmas arra, hogy bendőfolyadék mintát vegyünk.

A kifejlesztett szilárd és folyékony drench készítmények a frissen ellett teheneknél közvetlenül ellés után, valamint a laktáció alatt az energiaháztartás zavarainak mérséklésére és a különböző anyagforgalmi zavarok prevenciós és kiegészítő kezelésére kifejlesztett speciális takarmánykiegészítők. Alkalmazásukkal megelőzhető az ellés utáni időszakban fellépő anyagcsere eredetű megbetegedések (ketózis, acidózis, stb.), valamint bizonyos anyagforgalmi zavarok (ellési bénulás, ellés utáni elfekvés) kialakulása és csökkenthető az oltógyomor áthelyeződés kockázata. Az energiahiány (NEB) mérséklésével segítik a tejtermelés zavartalan indulását, így kedvező hatással vannak a laktációs termelésre. A laktáció alatt az acidózissal járó kórképek adjuváns kezeléseként is ajánlottak.

A gyártott szilárd drench termékek hatékonyságának igazolására több üzemi kísérletet is végeztünk az elmúlt időszakban. A kapott eredményekből megállapítottuk, a kísérleti egyedek átlagos tejtermelése meghaladta a kontroll csoportok egyedeinek átlagos tejtermelését. A fejlesztő munka fontos célkitűzése volt az is, hogy a telepek milyen módon tudják ellenőrizni az alkalmazott drench termékek hatékonyságát. Tekintettel arra, hogy a piaci forgalomban lévő termékek egy állatra vetített költsége 500-1500 Ft/drench/alkalom, így a költséghatékonyság értékelése kiemelt monitorozási feladat mindkét piaci szereplőnek (állattartó telepek és a drench termék forgalmazók). Néhány példa a telepi szintű monitorozásra:

- A napi tejtermelés folyamatos kontrollja mellett tejhozam csökkenés esetén „drencselés" → tejtermelés növekedése
- Aktivitás mérés mellett drencselés → szaporodásbiológiai adatok javulása (pl. regisztrált ivarzások, termékenyítési, vemhesülési eredmények)
- Anyagcsere eredetű megbetegedések előfordulása esetén „drencselés" → gyógyszerfelhasználás költségeinek csökkenése
- Élősúlymérés mellett „drencselés" (esetleg trágya szeparáció) → kondíció és takarmányhasznosítás javulása

Dr. Gregosits Balázs
kutatási és fejlesztési igazgató
Vitafort Zrt.

A Fresh-GO Liquid termék kifejlesztése – előzetes üzemi teszteket követően – 2014. év elején kezdődött és kipróbálásra még más nagyüzemi partnergazdaságunk is vállalkozott. A folyékony készítmény működési elve és felhasználási sajátosságai nagyban hasonlítottak a korábban leírtakhoz: a nagy tejtermelésű tejelő szarvasmarha állományoknál a leginkább érzékeny az ellés körüli, úgynevezett tranzíciós időszak, amely számos kérdést vet fel a tehenészetek gazdaságos és fenntartható termelésével kapcsolatban. Az ellés előtti időszakban – függően a szárazonállás és előkészítés gyakorlatától – alapvetően célunk a vehemépítés utolsó szakaszának zavartalan biztosítása, hiszen ekkor a borjú növekedési ciklusa kifejezetten erőteljes, különösen a csontosodási és az ezzel kapcsolatos kalcium mobilizáció tekintetében. A bendő megfelelő előkészítése kulcsmomentum, természetesen mindez a túlkondicionált állapot elkerülése mellett, úgy hogy a megfelelő szintű és minőségű táplálóanyagok ebben a kritikus időszakban felvételre kerüljenek. Az ellést követően tehát hangsúlyosan ügyelnünk kell az állat kalcium háztartásának megfelelőségére mindezt az ideális magnézium arányok szem előtt tartásával – az ellési bénulást elkerülendő. A energiaháztartás ilyenkor általában nincs egyensúlyban az ideális állapottal ezért mind a gyorsan felszívódó szénhidrátok, mind pedig a glükogenetikus anyagok alkalmazásával a hirtelen testzsír mozgósítás és végső soron a ketózis kialakulásának megakadályozása a cél. A bendő kondicionálása számos élesztőkészítményen keresztül is befolyásolható, továbbá a roppant hasznos B-vitamin csoport és betain is, mint metil donor együttesen egy komoly fiziológiás lökést ad az állatnak. Az oltógyomor áthelyeződés kockázatának csökkentése is célunk, amely végső soron a drench anyag ízletességével közvetve is befolyásolható. Ebben az időszakban szinte mindig jellemző a nagyfokú dehidratáltság, ezért javasolt a készítményt, minimum 20-30 liter vízben homogén elkeveréssel szakszerű applikáció alkalmazásával bejuttatni.

Mindhárom készítmény a fenti problémák megelőzésre és kezelésére szolgál, itatásuk közvetlenül az ellés után javasolt, akár több napon keresztül is. Alkalmazhatóak együtt, valamint önállóan is a kívánt hatás elérésétől függően. Cégünk szakemberei vásárlóink igényeihez alkalmazkodva a frissen ellett teheneknél alkalmazható drench készítményeket állítottak össze, amelyek alkalmasak az ellés utáni időszakban fellépő problémák megakadályozására. Az ellés körüli időszak néhány kritikus tényezője: az alacsonyabb takarmányfelvétel, az oltógyomor áthelyeződés, az akut kalciumhiány, az ebből adódó ellési bénulás, az energiahiány (NEB), az egyéb anyagforgalmi betegségek (pl. acidózis, ketózis, zsírmáj szindróma), stb. Az általunk kínált készítmény használata megoldást jelenthet az ellés utáni kritikus időszak problémamentes átvészelésére.

Összefoglalva, a fejlesztésben részt vevő cégek egy olyan komplex megoldást (drench készülék, szilárd és folyékony változatú drench kiegészítők, monitor program) kívánnak a hazai tejelő tehenészetek számára nyújtani, amely elősegíti a tranzíciós időszak állategészségügyi problémáinak kezelését. Ezentúl, a kidolgozásra kerülő protokollok alkalmazásával a gyakorlatban értékesített drench termékek és a készülékek megtérülése jól monitorozható, és egyben erősíti ezen időszakban releváns szakmai adatok folyamatos gyűjtését és kiértékelését.

KÉP azaz a Korrigált Életteljesítmény Program

A program idén negyedik életévébe lépett, dinamikusan fejlődik, gyarapodó adatbázisa révén olyan új, lényeges, és autentikus információkkal szolgál, hogy azok megírását a szerző fontosnak tartotta.

Mint minden gazdálkodási tevékenység esetében, úgy a tejtermelő ágazatban is alapigazság, hogy annak fennmaradásához feltétlenül nyereséget kell produkálnia, hiszen beruházni, osztalékot fizetni, vagy bért fejleszteni hosszútávon csak és kizárólag nyereségből lehet.
Természetesen rövidtávon lehetséges hitelből, a tulajdonos pénzéből, vagy más ágazatok nyereségéből is, csak éppen nem érdemes!

A nyereség az árbevétel maximalizálása (hozam növelése és a tejár alkuja)-, és ezzel egy időben optimális költséggazdálkodás útján produkálható.

Bár a költségfelosztások cégenként olykor eltérnek egymástól, és valljuk be, gyakran a realitásoktól is, a torzulások helyesbítésével mégis közel pontos, objektív eredményre juthatunk.

Sok-sok kiértékelés elvégzése után bátran kijelenthető, hogy az ágazat nyereségét költség-oldalról kiemelten a tömegtakarmány-termesztés színvonala, valamint a tehén-utánpótlás költsége határozza meg! Természetesen a hangsúlyt a „kiemelten" szóra helyezve, hiszen általában egyetlen költségtétel sem lényegtelen.

A tömegtakarmány-termesztés színvonalbeli különbsége (a gyakran hiányzó energia és fehérje pótlásának többletköltsége) árutej-literenként elérheti a 15-20 forintos, a tehén-utánpótlás költségeinek eltérése pedig akár meg is haladhatja az árutej-literenkénti 20 forintos különbséget két telep között.

Mindkét eltérés rendszerint ugyanazon telepen nem jelentkezik egyszerre, a kettő horrorisztikusnak tűnő összege (40 forint) azonban mégis előfordulhat az üzemi eredmények szélsőértékeiben!

Előbbi eltérés kimutatása, csökkentése a mindenkori menedzsmentek és takarmányos szaktanácsadók közös érdeke, feladata, küzdelme kell, hogy legyen! (és több ezzel kapcsolatos cikk témája is egyben)

A tehén-utánpótlás költségeinek csökkentése céljából került kidolgozásra a korrigált életteljesítmény mutató, amely nem más, mint adott időintervallumban (év, éven belüli időszak) kikerült tehenek átlagos életteljesítmény tej-kilogrammjának, valamint a nyitó-létszámra vetített éves tehénkiesési százaléknak a hányadosa, és indult útjára a KÉP, a korrigált életteljesítmény program.

A programban résztvevő tehát külön költségelemzések nélkül, naturális mutatók javítása által ér/érhet el költségcsökkentést, ezáltal telepe versenyképessége javul.

A kiértékelések alkalmával telepre kidolgozott diagramok, mutatók segítik a problémák feltárását, új prioritások létrehozását, a szemléletváltást.

Már a kezdetekkor alapelvként meghatároztuk, hogy publikus kategóriába csakis a 70 000-es mutató fölötti eredményt elértek kerülnek, míg az ez alatti teljesítmények és helyezések titkosak, azokat csakis a telepek ismerhetik.

A feldolgozás során 15 db telepre vonatkozó diagram, a mindenkori legjobb telepek átlagaiból készített 15 db diagram kerül a telepek birtokába kinyomtatott formában, vagy a www.csokas.hu honlapon PDF formátumban.

1. sz. táblázat | **Változás 2010-2013 (összesen)**

Megnevezés	tehénlétszám	telep	publikus telepek száma	publikus telepek aránya	1. helyezett mutatója	1. helyezett életteljesítménye	1. helyezett tehén-kiesési aránya
2010	16 934	24	7	29,17%	99 792	31 974	32,04%
2011	22 989	34	21	61,76%	131 355	28 174	21,45%
2012	31 120	47	25	53,19%	127 333	33 452	26,27%
2013	39 133	61	40	65,57%	161 979	40 449	25,00%
eltérés	231,09%	254,17%	571,43%	224,82%	162,32%	126,51%	78,03%

Csókás András
ügyvezető
Csókástan Kft.

Az 1. sz. táblázatban láthatjuk, hogy:

- A programban részt vevő telepek száma 254%-al, míg a vizsgált tehénlétszám 231%-al gyarapodott, ezzel napjainkban a nagyüzemi tejtermelő állomány közel negyede szerepel a havi kiértékelésekben.

- Talán a legmeggyőzőbb bizonyíték a program hatékonyságára, hogy amíg 2010-ben a vizsgált telepek alig 29,17%-a ért el 70.000 fölötti, tehát publikus szintet, addig 2013-ban már a 66,57%-a.

- Mindenképpen a program hatékonyságát bizonyítja, hogy az 1. helyezettek korrigált élettelesítmény mutatója 162, 32%-ra javult, melynek oka az élettelesítmény 126, 51%-os gyarapodása, és a tehénkiesések 78, 03%-ra való csökkenése.

- A bekövetkezett kedvező változások sorrendje azért így logikus, mert a kiesések csökkenése által előbb az élő állományunk élettelesítménye növekszik hónapról hónapra, majd az idősebbek későbbi kikerültetésével természetesen növekedni fog a kikerültek élettelesítménye is.

A program rövid működési leírása:

- Valamennyi partner adatvédelmi nyilatkozat által biztosítékot kap arra, hogy az adatfeldolgozó a rendelkezésére bocsátott adatbázist harmadik személy részére nem szolgáltatja ki, azon adatok kivételével, amelyek a rangsor megállapításával kapcsolatban kötelezően közlendők.
- A kiértékelések alkalmával publikálásra kerül valamennyi 70.000-es korrigált élettelesítmény fölött teljesítő cég neve, korrigált élettelesítménye, kikerült teheneinek ellésszáma, kikerült teheneinek élettelesítménye, évesre vetített tehénkiesési aránya, valamint zárt laktációs teljesítménye.
- Az adatkezelés módja számítógépen védett, zárt programmal történik.
- A partnerek adatküldése (Riska és Talp programok)-, valamint a feldolgozások visszaküldése a www.csokas.hu honlap dokumentum menedzserén keresztül történik.
- A programban résztvevők fenti honlapon való regisztrációjukat követően csak és kizárólag a fent említett publikus listát, amennyiben településük ebben nem szerepel, akkor ezen kívül csak a saját helyezésüket ismerhetik meg.
- Valamennyi résztvevő a saját telepére vonatkozó 15 db, valamint a feldolgozó által kiválasztott legjobb telepek átlagából képzett 15 db diagramot töltheti le. (összehasonlíthatóság, probléma-keresés)
- Valamennyi résztvevő letöltheti az aktuális teljes adatállományból számított, 20 db mutatóra vonatkozó átlagos, valamint szélsőértékeket.

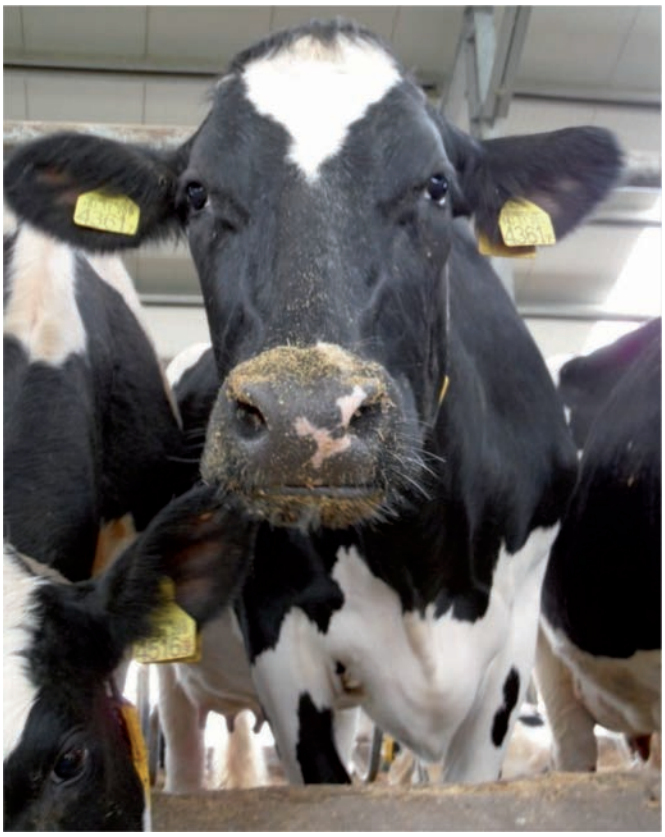

A KÉP a fentieken kívül szaporodásbiológiával foglalkozó táblázatokkal egészült ki, melyek a kidolgozók szándéka szerint új megvilágításba és összefüggésbe helyezve a témával kapcsolatos 12 db ezzel kapcsolatos mutatót, nagyban segíthetik a menedzsment szaporodásbiológiai munkáját.

A szaporodásbiológiai munka végeredményét az alábbiak határozzák meg:

1. az 1. termékenyítések nyitó-létszámra vetített minél nagyobb aránya, tehát minél több 1. termékenyítés,
2. az 1. termékenyítések elléstől való minél kisebb távolsága,
3. az egyes termékenyítések között minél kevesebb eltelt idő,
4. az eredménytelenül termékenyített (meddőség miatt selejtezett, vagy selejtezendő) tehenek minél kisebb aránya,
5. az egyes termékenyítésekre produkált vemhes-arány (termékenyítési index)

A következő, egyébként jelenleg 47 telep adatait tartalmazó táblázathoz valamennyi partner E-mailen telepre szabottan havonta hozzájut, mégpedig oly módon, hogy a felsorolásban csakis a saját telepe van nevesítve, a többi cég egységesen XY megnevezéssel szerepel.

KÉP azaz a Korrigált Életteljesítmény Program

Csókás András
ügyvezető
Csókástan Kft.

2. sz. táblázat | **Hagyományos mutatók 2013 1-12**

		1. term.ideje, nap	1. term. /nyitó	1-3. termre vemhes	össz vemhes /nyitó	index	1-2. term.k. nap	2-3. term.k. nap	1-3. term.k. nap	service-period	Pregnancy rate 1-11 term.arány	Pregnancy rate 1-11 vemh.arány	Pregnancy rate 1-11 Zárt laktációs tej kg
1.	A	70,10	100,00%	76,31%	86,98%	3,32	51,71	46,26	97,97	147,04	45,86%	13,53%	9 057
2.	B	75,74	90,00%	72,84%	78,06%	3,37	42,58	39,33	81,91	143,64	50,94%	13,96%	9 507
3.	C	108,52	77,70%	84,22%	63,18%	3,00	51,36	34,35	85,71	163,82	28,50%	7,77%	7 749
4.	D	87,78	68,70%	70,00%	63,01%	3,60	56,55	54,37	110,92	187,00	39,61%	9,09%	11 641

Fenti táblázat minden eleme (értelemszerűen csökkenő, vagy növekvő) sorrendbe tehető, és vizsgálható a saját telep mutatóinak helyezése, de nyilvánvalóan szembetűnnek a különböző mutatók összefüggései, a javítás irányai is.

- Legfontosabb paraméter a nyitó-létszámra produkált vemhes-arány, ami tulajdonképpen valamennyi mutatónk és mozzanatunk vektora.
- Látható azonban, hogy ehhez relatíve csökkentenünk kell az 1. termékenyítések idejét, és növelnünk annak nyitóra vetített arányát.
- Fontos a kiváló ivarzás-felderítés, amit az 1-2. és 2-3. ivarzás közötti napok számának csökkenése jelez, hiszen az 1-3. termékenyítés között 81, 91 napot és 110, 92 napot is tapasztalhatunk.
- Bizonyítást nyert továbbá a Pregnancy rate mutató hasznossága is, ami azt mutatja, hogy 21 nap alatt (egy ciklus) a termékenyíthető teheneink milyen arányát sikerült termékenyítenünk (ivarzás-felderítés hatékonysága)-, és abból milyen arányt tudunk vemhesíteni (termékenyítés hatékonysága)!
- A zárt laktációs adatok pedig bizonyítják, hogy a fajlagos termelés növelése nincs olyan szoros negatív korrelációban a szaporodásbiológiai eredményekkel, mint azt egyébként logikusan gondolhattuk!

A KÉP-ben való részvétel mellet szól a rendszeresség, a kimutatások bizonyosan nem maradnak el, a referencia-értékek biztosítása, amire házon belül nincs lehetőség, és leginkább a helyezések változása, a befektetett telepi munka visszaigazolása.

A résztvevők körének folyamatos gyarapodása növeli a rendelkezésre álló adatbázist, miáltal egyre több, és leginkább egyre pontosabb szakmai következtetések, összefüggések feltárására nyílik lehetőség, így maga a szakma általában is gazdagodik.

Egyébként kivétel nélkül valamennyi résztvevő is gazdagodik, amennyiben a belépéskor regisztrált mutatói folyamatosan javulnak.

A szerző megköszöni a programban jelenleg résztvevő 62 telep valamennyi kollégájának közreműködését, a lehetőséget, hogy hónapról hónapra biztosították a feldolgozással együtt járó tényleges szakmai csodát!

És nem utolsó sorban megköszöni mindazon olvasó figyelmét, aki fenti okfejtés végéig kitartott, kéri a verseny iránt érdeklődők jelentkezését közvetlenül a www.csokas.hu honlapon, vagy a takarmányos szaktanácsadók elérhetőségein!

CSÓKÁS MANAGEMENT-DIAGNOSZTIKA

Tanácsadó Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Működését 2010.01.18-án kezdte meg. Legfontosabb tevékenységi köre a tejtermelő telepek, ágazatok komplex elemzése, ágazati tervek és költségelemzések elkészítése, valamint a Korrigált Életteljesítmény Program havi feldolgozása, a program adatbázisának folyamatos bővítése.Honlapja a www.csokas.hu, amely a „Tejtermelő ágazat honlapjaként"-, az ágazatban dolgozók számára kíván hatékony segítséget nyújtani.

Tejtermelő szarvasmarha állományok reprodukciós teljesítményének ellenőrzése, fertilitásának javítása

Dr. Gábor György
tudományos tanácsadó,
címzetes egyetemi tanár
Dr. Balogh Orsolya
tudományos munkatárs, PhD

A hazai tejtermelő szarvasmarha állományok reprodukciós teljesítményét legjobban jellemző paraméterek (két ellés közötti idő, egy vemhességre eső termékenyítések száma) elmarad a nemzetközi átlagtól. Ennek hátterében számos ok áll, amelyek korrekciója egyenként, ill. összességében is megoldandó feladatként jelentkezik.

A szaporodásbiológiai teljesítmény javítási lehetőségei stratégiai szempontból két fő csoportra oszthatók:

- Hosszútávú
  - Szelekció
  - Tartástechnológia
- Rövidtávú
  - Korai vemhességvizsgálat
  - Ultrahang
  - Vemhességi fehérje vérből
- Az üres tehenek okszerű kezelése és mielőbbi újra-termékenyítése hormonális beavatkozások segítségével
- A takarmányozás, ill. metabolikus státusz folyamatos ellenőrzése
- Az ellés utáni involúciós vizsgálatok és kezelések

Szolgáltatásunk kialakításakor egyértelműen kizárólag a már rövidtávon is gyors javulást eredményező, beruházást nem igénylő megoldások kerülhettek szóba. Ennek megfelelően először olyan korai vemhességvizsgálati módszer feltételeit teremtettük meg, amely az üres tehenek kiszűrését követően azok okszerű kezelésére is megoldást kínál.

Laboratóriumi diagnosztikai program ELISA (enzim-immuno-assay) tesztek segítségével

Az 1990-es évek végén fejlesztették ki a vemhesség specifikus protein B (PSPB) kimutatására azt az ELISA módszert, amit a korai vemhesség diagnosztizálására használunk. Ez a fehérje különbözik a szarvasmarha vérszérumában lévő többi fehérjétől és a vemhességet kizárólagosan is képes jelezni. A szérumból a vemhesség 24. és 280. napja között mutatható ki, de állományszinten a termékenyítést követő 28-29. nap között alkalmas a vemhesség meglétének igazolására. A PSPB felezési idejét figyelembe véve a vérben, a tesztet a gesztációs periódus 28 napjától lehet használni, akkor, ha az előző elléstől számítva legalább 73-75 nap eltelt. Mivel az üres állatok mielőbbi újratermékenyítés a cél, ezeknél a ciklus állapotának elbírálása szükséges a megfelelő kezelések végrehajtásának megállapításához. Erre a legkézenfekvőbb megoldás a szérum progeszteron (P4) koncentrációjának szintén ELISA teszttel történő vizsgálata – hiszen a szérum (a vemhességi tesztre küldött mintából) úgyis rendelkezésre áll (1. ábra). Az elmúlt 11 évben elvégzett kb. 140 ezer vizsgálat szerint a fenti program bevezetése átlagosan 8 – 14 nappal csökkentheti az üresen álló napok számát a résztvevő gazdaságok telepein.

A terápiás (hormonális) beavatkozás lehetőségei az üresen maradt tehenek esetében

A rendszer legfőbb előnye az, hogy egyetlen vérmintából megállapítható, melyik állat üres (azaz problémás, tehát kezelendő), az üres egyedek közül melyek vannak ciklusban (azaz petefészkükön sárgatest aktivitás tapasztalható – ezek pedig proszta-

Tejtermelő szarvasmarha állományok reprodukciós teljesítményének ellenőrzése, fertilitásának javítása

glandin segítségével ivarzásindukciós kezelésben részesíthetők), ill. az üres, ciklusban nem lévő állatok (amelyek ovuláció-szinkronizálásban részesítendők az Ovsynch módszer segítségével) metabolikus státusza milyen takarmányozási vagy állatorvosi beavatkozást tesz szükségessé. A ciklikus petefészek működésű tehenek egyszeri prosztaglandin F2α kezelését követően 24-96 órán belül fertilis ivarzás várható, amit a hagyományos (vizuális), ill. automatikus ivarzás- megfigyelés segítségével detektálhatunk. Az Ovsynch módszer egy olyan terápiás beavatkozás, amelyre az aciklikus működésű petefészekkel rendelkező tehenek 90 %-a szinkronizált ovulációval reagál. A módszer további előnye, hogy a terápiát követően – időponthoz kötötten, ivarzásmegfigyelés nélkül – a tehenek termékenyíthetők, és ezek egy része (évszaktól, hőmérséklettől ill. termelési szinttől függően) vemhesül. Ennek mértéke általában még a hagyományos - ivarzó tehenek – termékenyítések eredményességét meg is haladja, de az esetek zömében annál nem rosszabb.

1. ábra | **A korai vemhességvizsgálat és ciklusdiagnosztika gyakorlati végrehajtásának folyamatábrája**

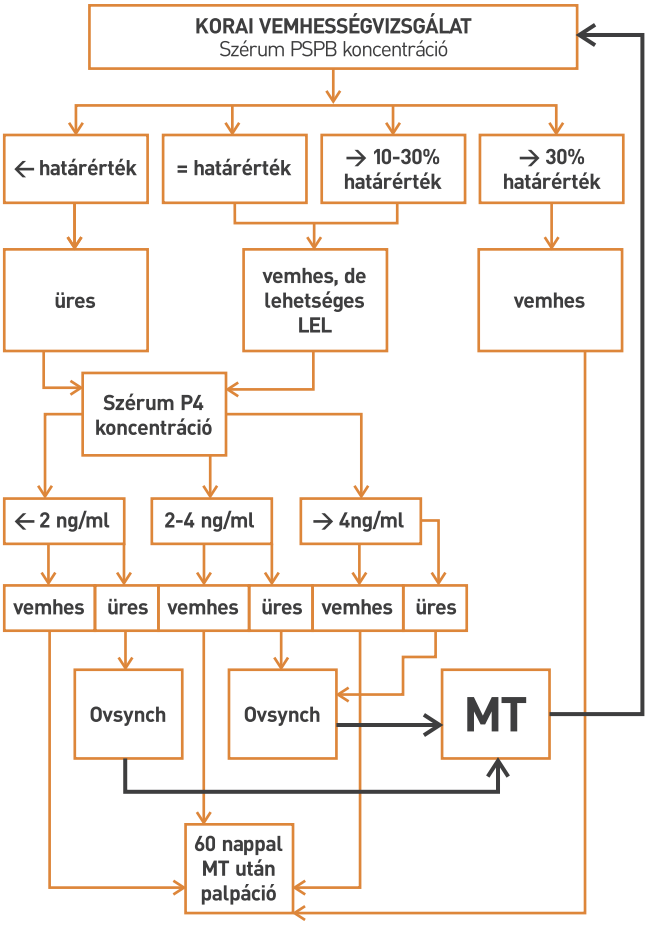

A késői embrionális veszteség vizsgálata

A vemhességi fehérje vizsgálatok lehetőséget nyújtanak a késői (25-60 nap a termékenyítés után) embrionális, ill. korai magzati veszteségek vizsgálatára is, mivel a vemhes állatokat a termékenyítés után 60 nappal ismételten megvizsgáljuk és a korai és a 60 napos vemhességvizsgálat különbsége megadja a vemhességi veszteségek számát, arányát. Ez egy rendkívül fontos paraméter, ami eredményesen kizárólag ezzel a módszerrel ellenőrizhető (az ultrahang vizsgálatok annak korlátai miatt ennek kb. csak a felét képesek kimutatni).

Tekintettel arra, hogy valamennyi - a termékenyítéssel és a vemhességvizsgálattal – kapcsolatos adat egy adatbázisban (Bopella) kerül rögzítésre, a vemhesülési és a magzatvesztési adatok periodikus (évek, évszakok) vizsgálata fontos támpontot nyújthat a tehenészetekben jelentkező fertilitási zavarok hátterének, okainak feltárására, ill. segítséget nyújthatnak azok megoldására. Mára ugyanis egyértelműen kiderült, hogy a vemhességi veszteségekért a nem fertőző okok közül az termékenyítés körüli időszakban az energiahiány miatt megemelkedett plazma NEFA koncentráció, ill. az ellés után zavart szenvedett involúció okozta krónikus méh problémák a felelősek. Éppen ezért kezdtük meg az ellés körüli időszak metabolikus és videó-kamerás vizsgálatát is.

Az ellés körüli időszak videó-kamerás megfigyelése az ellési-elletési hiányosságok feltárására

A gyakran szakszerűtlenül végzett beavatkozások, ill. az emberi és környezeti higiénia hiányosságai kifejezetten negatív hatással vannak egy állomány szaporaságára. Az ellés időszaka, a tejelő tehenek életciklusának egyik legkritikusabb fázisa. Korábbi kutatások összefüggést mutattak ki az elletőistálló és az ellési segítségnyújtás rossz higiéniája és a nemi szervek későbbi egészsége, a magzatburok-visszatartás (MBV) előfordulása, a kóros méhkifolyások, és az involúció lezajlása között is. Mivel az ellés körüli időszakban az állatok fokozottan érzékenyek a fertőzésekre (környezeti és iatrogén ártalmak), ezért különösen fontos, hogy ebben az időszakban a környezeti feltételek a lehető legjobbak legyenek. Ellési segélynyújtás illetve magzatburok-visszatartás esetén gyakran alakul ki puerperális metritis. Mivel a postpartum méhproblémák hátterében legtöbb esetben az ellés körüli időszak történései játszanak szerepet, ezért az elléseket folyamatosan működő videó-kamera segítségével megfigyeljük (2. ábra). A módszer sikerességét az is bizonyítja, hogy több telepen a kísérleti alkalmazást követően saját (általában biztonsági) megfigyelőrendszerüket úgy módosították, hogy az alkalmas legyen az ellések megfigyelésére is. Ugyanakkor egyértelmű, hogy az ellési segítségnyújtás higiéniájának és technológiájának

Dr. Gábor György
tudományos tanácsadó, címzetes egyetemi tanár
Dr. Balogh Orsolya
tudományos munkatárs, PhD

2. ábra | **Folyamatos (24 órás) megfigyelésre alkalmas digitális kamera**

változtatásával és kontrolljával ugyan valószínűleg javíthatók a szaporasági eredmények a tejtermelő telepeken, de ezek önmagukban (még videokamerás megfigyelés esetén sem), a higiéniai feltételek javítása nélkül nem elegendőek.

Adatbázisok használata a szaporodásbiológiai adatok rögzítésére és az eredmények javítására

A már fentebb említett **Bopella adatbázis** legfőbb előnye, hogy a bekerült adatok tárolásán kívül azok sokrétű értékelését is lehetővé teszi, ami a telepi menedzsment számára jelent komoly segítséget. A szaporodási adatok mellett a környezeti hőmérsékleti adatokat is tárolja, így segítségünkre van a hőmérsékleti (évszaki) hatás vemhesülésre és magzatvesztésre gyakorolt hatásának vizsgálatában (3. ábra). Az elmúlt években került bevezetésre a vemhességi fehérje koncentráció hatásának vizsgálata a nem előjelezhető magzatvesztésekre is. Ennek jelentősége elsősorban az ellés közeli időpontban vemhesülő tehenek esetében van, mivel az energia-ellátottság indirekt jelzésére is alkalmasnak tűnik.

3. ábra | **A környezeti hőmérséklet hatása a fertilitásra**

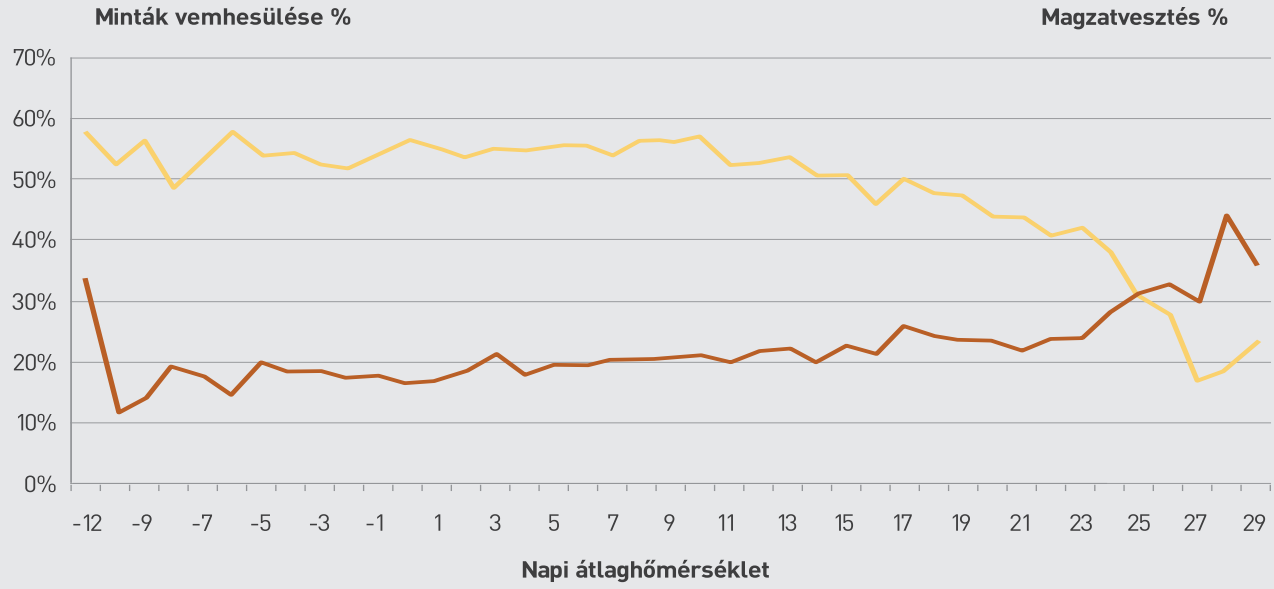

Tejtermelő szarvasmarha állományok reprodukciós teljesítményének ellenőrzése, fertilitásának javítása

Dr. Gábor György
tudományos tanácsadó,
címzetes egyetemi tanár
Dr. Balogh Orsolya
tudományos munkatárs, PhD

A **CATUS** adatbázis jelenleg kb. 31000 ultrahangos vizsgálat eredményét tartalmazza, melyek az **ultrahangos állomány-vizsgálatok** során, az ellés (40-60 nap között), ill. a laboratóriumi eredmények alapján üres tehenek vizsgálatai alapján kerülnek rögzítésre. Az ultrahang diagnosztikai szerepe mára sokat változott és elsősorban a fertilitási zavarok okainak kiderítésében tűnik nélkülözhetetlennek. Ma már egyértelmű, hogy az ún. folyadéktartalmú petefészek képletek (4. ábra) előfordulásának aránya összefüggésben áll a tehenek nemi apparátusának egészségi állapotával és anyagforgalmi státuszukkal. Az ultrahang vizsgálatok ezért olyan diagnosztikai eljárásnak minősülnek, aminek segítségével a tehenek fertilitási zavarainak okai könnyebben felderíthetőek, ill. alapot nyújtanak további célzott vizsgálati eljárások (pl. anyagforgalmi) elvégzésére.

A CattleEye online adatbázis

Jelenleg is folyik a nemrégiben kifejlesztett CattleEye adatbázis teszt üzemelése. Munkánk során egy olyan, interneten használható adatbázist fejlesztettünk ki, mely nem csak tárolja a rögzített adatokat, de segítséget is nyújt az ellést követő involúciós vizsgálatokhoz és kezelésekhez. Az ellési adatok (időpont, borj(ak)ú neme, ellési segítség, magzatburok eltávozás) rögzítését követően a program a megadott protokoll alapján involúciós vizsgálatokat generál, ill. annak eredménye alapján kezelési javaslatot tesz. Az adatok jobb elemzése érdekében lehetőség van a vizsgálatok időpontjában az aktuális tejtermelés és a kondíciópontszám (BCS) rögzítésére is. A meteorológiai adatok közül a hőmérséklet, légnyomás és páratartalom értékeit (a telephez legközelebbi meteorológiai állomás mérései) a szoftver automatikusan letölti. Az adatbázisból néhány kattintást követően nemcsak az involúciós időszakra vonatkozó eredmények nyerhetők ki, de a termékenyítési eredmények, egyedi- és csoportos adatok, és a környezeti jellemzőkkel kapcsolatos (légnyomás, hőmérséklet, páratartalom) statisztikák is elérhetőek, sőt akár az inszeminátorok és elletőben dolgozók munkája is értékelhető.

Nyilvánvaló, hogy a szaporodásbiológiai gondozás bármilyen gondos felépítése sem képes önmagában a kívánt eredmény elérésére, miután ma már elválaszthatatlan a takarmányozásai és tartási technológiától. A problémák komplex kezelése vezethet csak eredményre, ami viszont feltételezi az egyes területeken speciális ismeretekkel rendelkező szakemberek együttműködését, és olyan információk biztosítását a menedzsment számára, ami a célravezető döntésekben nyilvánulhat meg.

4. ábra | **Folyadéktartalmú petefészek képletek osztályozása**

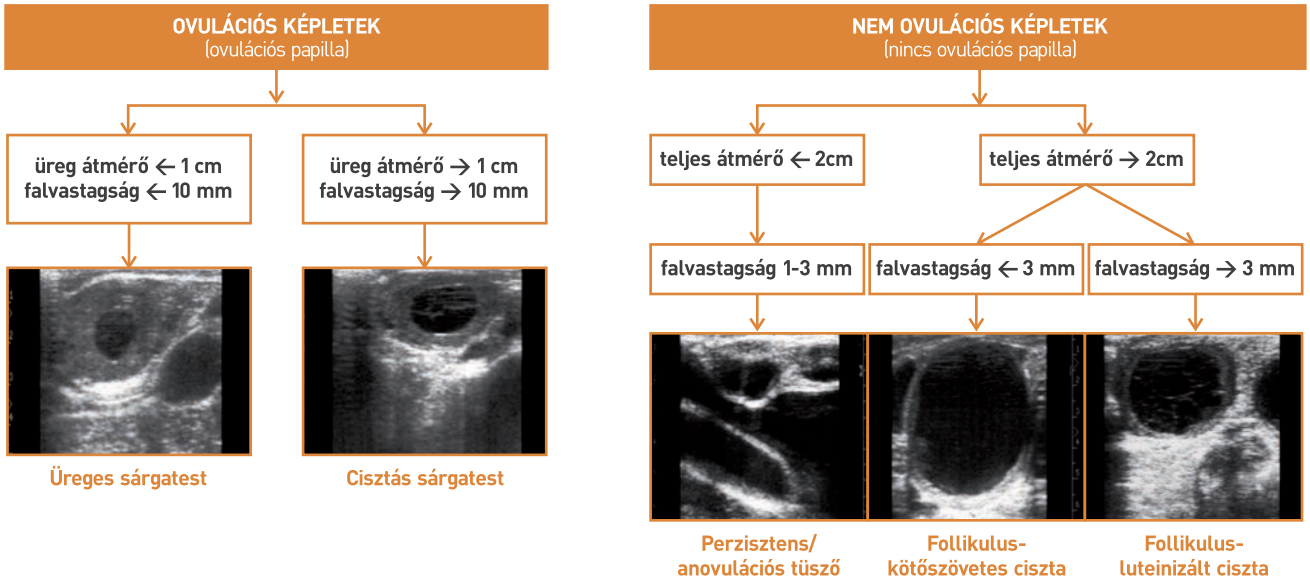

Az értékesítési csoport „háttérországának” összekötői

Szegszárdy Imre
értékesítési igazgató
Vitafort Zrt.

Szokás mondani, hogy minden „sikeres” férfi mögött egy nő áll. Nos, a Vitafort értékesítési csapata határozottan szerencsésnek érezheti magát mert nálunk két kivételes hölgy munkatársunk biztosítja az Értékesítési csapat háttérországát. Fontos szerep az övék, hiszen a nagyüzemi értékesítésben tevékenykedő szaktanácsadóink, specialistáink munkájának ők a legfontosabb segítői és egyben összekötői a Vitafort gyártó üzemeivel és más osztályaival. A szorosan vett értékesítési feladatokon túl, ők azok, akiket kedves Partnereink közül sokan személyesen is ismernek, hiszen szakmai rendezvényeink szervezésében is tevékeny részt vállalnak!

Dobosné Spisák Csilla

Értékesítési és logisztikai koordinátor szerepe messze túlmutat az egyszerű vevőszolgálati tevékenységen, amely a vevők rendelésállományát kezeli. Csilla feladata és munkája nemcsak a területi szaktanácsadók és Vitafort teljes vevőállományának kezelése, kereskedelmi kimutatások naprakész elkészítése, hanem a logisztikai teendők összehangolása is: a gyártó üzemek heti gyártási tervének meghatározása, a raktár készletek optimális szinten tartása, folyamatos kapcsolattartás a kollégákkal, valamint a partnereinkkel. Ő gondoskodik továbbá a kiszállítások megszervezéséről ennél fogva közvetlen napi kapcsolatot tart fent a szállítmányozó vállalkozásokkal, az alapanyag osztállyal, s a kiskereskedelmi hálózattal is. Csilla munkájából adódóan napi szinten dolgozik együtt a különböző gyártóüzemek vezetésével és a felsővezetéssel is. Munkaköre rendkívüli tájékozottságot, odafigyelést, precizitást és problémamegoldó készséget igényel. Csilla pótolhatatlan láncszeme kereskedelmi tevékenységünknek.

Tavaly sikeresen teljesítette az El Camino zarándokutat, remek kondíciója, állóképessége irigylésre méltó és példaértékű.

Lovas Györgyné, Melinda

Kereskedelmi asszisztensünk Melinda, aki – bár nem olyan régóta dolgozik a cégnél – már nélkülözhetetlenné vált az értékesítés területén is. Feladatait hallatlan precizitással végzi.

A kereskedelemben dolgozó kollégák mindennemű adminisztratív feladatainak kézbentartásán kívül rendezvények háttérmunkáinak megszervezése, kapcsolattartás a könyveléssel, pénzüggyel, munkaüggyel mindennapos tevékenységei közé tartozik. Fiús anyuka lévén könnyen megtalálja a hangot a kivétel nélkül férfiakból álló értékesítési csapatunk tagjaival, s ha kell tud erélyesen is fellépni. Lelkes és fontos láncszeme a kereskedelmi tevékenységünknek.

És nem utolsó sorban mindketten kellemes színfoltjai az Értékesítést „uraló” férfiak csapatának!

Meg kell erősíteni a magyar tejágazatot!

Egervári Ildikó
marketing és kommunikácó
Vitafort Zrt.

A tejtermelő gazdák, a termékpályán működő feldolgozók és kereskedők, oktatási és tudományos intézmények, gazdasági társaságok és szövetkezetek, illetve ezek szervezetei - önkéntes elhatározásukból - szakmai jellegű társadalmi szervezetet hoztak létre és működtetnek, amelynek tevékenysége az Európai Unió gyakorlatában az ún. szakmaközi szervezetnek felel meg.

A **Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács** az ágazaton belül a Terméktanács tejkvóta alapon 75 %-os, míg a felvásárolt tej vonatkozásában mintegy 90 %-os lefedettséggel rendelkezik. A Terméktanácsnak közel 4300 tejtermelő, 60 tejfeldolgozó és 5 kereskedő tagja van.

A Közös Agrárpolitika (KAP) újabb reformja értelmében a jelenlegi tejkvóta-szabályozás 2015. március 31-én megszűnik, a támogatási rendszer és a piacszabályozás átalakul és új vidékfejlesztési prioritások kerülnek megfogalmazásra. Az EU tejpiaci szabályozása 2015-től megszünteti a 30 éve működő kvótarendszert. A kvótarendszer kivezetése középtávon (5-10 éves távlatban) átrajzolja majd Európa „tejágazati térképét", érvényesítve egy kiélezettebb piaci versenyt és egy ehhez kapcsolódó területi átrendeződést

A Terméktanács a piacgazdaság elveinek érvényesítése, a termelés és a piac átláthatósága, a kiegyensúlyozott piaci környezet kialakítása és fenntartása, valamint az ágazati fejlődés elősegítése érdekében tevékenykedik. Célja a szélsőséges piaci helyzetek, érdekkonfliktusok megelőzése illetve kezelhetősége, a tej termékpálya szereplőinek: termelők, feldolgozók, kereskedők és fogyasztók képviselete, a tejágazat piaci szereplői tájékoztatása, ismeretekkel, adatokkal, előrejelzésekkel való ellátása a gazdasági tevékenység tervezhetőbbé tételéhez, valamint az eredményes működéshez.

A Terméktanács folyamatosan nyomon követi a hazai, illetve az EU-s tejpiac változásait és működési körében törekszik a szakma és a lakosság korrekt tájékoztatására a tej és tejtermékek értékesítésével, valamint az árak alakulásával kapcsolatban a tej és tejtermékek hazai fogyasztásának tartós növekedése céljából.

Vitafort Zrt. a magyar tejtermelők és -feldolgozók szakmaközi szervezetének kiemelt támogatója, a Tej Terméktanács megalakulásától kezdődően.

JándTej Kft – Fiatalos lendület, modern gondolkodás

Kiss István
szarvasmarha szakspecialista
Vitafort Zrt.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye természeti csodákban bővelkedő beregi részén a Tisza ölelésében az országhatárhoz közel helyezkedik el a JándTej Kft. szarvasmarha telepe.

A rendszerváltást követően a gyenge adottságú, instabil feltételekkel küzdő Jándi Termelő Szövetkezetből 2006-ban alakult át JándTej Kft.-vé, a Simon család erős kezében. A kezdeti vörös Holstein- Fríz állomány mára magas genetikai potenciált képviselő Fekete Holstein- Fríz állománnyá nőtte ki magát, a céltudatos, szakmailag magas szintű (Szőnyi Viktor) célpárosítási munkával. Az átalakulás küszöbén 100-200 ha-on gazdálkodó szervezet az átalakulásnak és az új vezetői-tulajdonosi háttérnek köszönhetően ma már 500-600 ha-on gazdálkodik, és állít elő kiváló minőségű és magas hozamú tömegtakarmányokat, abraktakarmányokat.

Kezdetben a szarvasmarha állomány kb. 150 db volt, instabil lábakon állva napi pár száz literes tejtermeléssel. Állategészségügyi állapotát tekintve labilis, nem „klasszikus" monodiétás-TMR-es (széna hiányzik a TMR-ből) takarmányozás mellett termelt. Jelenleg a magas tejtermelés megalapozását célozván 31-33 l tejtermelés mellett, szakmailag elvárt monodiétás-TMR-es (minden alapanyag a TMR-ben) takarmányozás történik. Tartástechnológiai oldalról kötetlen pihenőbokszos istállókban tartva az állatokat, minden egyéb állati komfortot kielégítően valósul meg az elhelyezés: fedett etető utak, szellőztető ventillátorok, párásító locsolófejek, esővíz elvezető árokrendszer, fásítás-árnyékolás a jellemző. A tejtermelés a jándi telepen történik, a kezdeti 220 db-os (2010.év) fejt állományt napjainkra 280 db-ra sikerült saját erőből céltudatos, munkával felfejleszteni, s a jövőben 300-320 fejt egyed a CÉL! A növendéknevelés a porcsalmai telepen folyik, ahová pár hónapos korban kerül át az üsző és már vemhesen jön vissza, hogy elkezdje magas hozamú, hosszú élettartamú tejtermelését. A megtermelt napi 8000 – 8500 l tejet Romániába az UNICARM SRL. tejfeldolgozónak adja át mindkét fél megelégedettségére, 4% tejzsír és, 3,3% tejfehérje tartalommal.

A telepi menedzsmentet felkészült, nagytudású, szakmailag erős, hosszú gyakorlati éveket maga mögött tudó (Losonczi István - Szántó Gábor – Gál István telepvezető) szakemberek alkotják. Szinte minden nap hoz valami újat (tömegtakarmányok veszteség nélküli tárolása, takarása), vásárlásokat, gépi eszközök beszerzése (új szálasbontó-szecskázó ROTOGRIND, új 2 db SILOKING keverő–kiosztó kocsi) fejlesztéseket (fejőházi rekonstrukciók, istállóbővítés- ÉPÍTÉS).

Termelési mutatók:	2010. év	2013. év
Állomány létszám:	259 db	299 db
Fejt létszám	222 db	258 db
Fejési átlag	26,9 l	32,8 l
Istálló átlag	23,2 l	27,3 l
Szomatikus sejtszám	577 ezer	292 ezer
Laktációs termelés	9 963 l	9 992 l
Két ellés közti napok száma	433 nap	410 nap
Termékenyítési index	3,5	2,6
Üsző ellések	100 db	144 db
Kiesések száma	112 db	108 db
Elhullások	16 db	12 db

A közös, kemény, kihívásokban bővelkedő munkát a VITAFORT Zrt. és a JándTej Kft. a 2010-es években indította el több ponton is csatlakozva egymás tevékenységi köréhez (takarmányozás, szállítás, logisztika- SIVÁR BT.). Mindkét cég stabil hátteret adván egymásnak, segítve egymás munkáját SIKERES együttműködést folytat, s a jövőben tovább virágoztatja kapcsolatát, biztosan számítva egymás támogatására.

A JándTej Kft. modern felfogású gazdálkodása a költségeket optimalizálva PROFIT maximalizálásával folytatja munkáját. A jövőben megvalósítani kívánt fejlesztésekhez (istállóépítéseket, fejőház-, fejés technológia modernizálása) a Simon családnak kitartást, és sikerekben, KÖZÖS munkában, kihívásokban gazdag évtizedeket kívánunk!

„A magyar sajtversenyeket megnyertem, mihez kezdjek?" - A Kalla sajt históriája

Kalla János órásmesternek tanult, majd megismerkedett Annamáriával, egymásba szerettek, összeházasodtak. Nászútra Svájcba kívánkoztak, talán érthető, ha egy órásmester abba az országba vágyik, ahol szakmáját legmagasabb szinten művelik. 1973-ban, negyedik nekifutásra végre kaptak útlevelet. Addigra már eldöntötték, ha egyszer kitehetik a lábukat, soha vissza nem jönnek. Ahogy gondolták, úgy is tettek, Svájcban maradtak. Dolgoztak szorgalmasan sok-sok éven át, két fiú született közben a házasságból.

Történetünk szempontjából fontos, hogy Annamária, a később Svájcban tevékenykedő könyvelő asszony, gyermekkorának nyarait nagynénjénél töltötte egy alföldi kisfaluban. Annyira szerette ezeket a nyarakat, hogy szülei még a balatoni nyaralásra sem tudták onnan elcsábítani. Nyilván a falusi szép nyarak emléke okán fiait a nyári szünidőkben falura küldte, ott Svájcban, gazdaságokba, ahol a gyermekek a természettel, állatokkal ismerkedhettek. A szülők is alkalmat találtak, hogy kicsit elidőzzenek a farmokon, néhány napig élvezzék a falusi létet, előjöttek a gyerekkori szép emlékek.

Lassan arra az elhatározásra jutottak, hogy életük nagy álmát csak megvalósítják végül, vesznek valahol egy farmot és gazdálkodni fognak. Kanadában találtak is egy szemrevaló ingatlant, amikor a véletlen Korzikára vitte a családot – a horvát tengerpart háború miatt átmenetileg nem fogadott turistákat. Korzikán a magyar szó ismerősöket hozott, egy sashalmi család is ott nyaralt éppen. János Sashalmon született, volt közös téma. Az ismeretségből barátság lett, a Kalla család nyaralni jött a Korzikán szerzett magyar barátok vidéki házába, Sümegprágára. Azonnal beleszerettek a tájba. Gazdálkodni kezdtek.

Még azt is el kell mesélni, hogy Roland, a fiatalabb gyermek a legelső sümegprágai nyaralás alatt annyira beleszeretett a légkörbe, hogy azután az akkor tizenéves kissrác nyarait rendre Sümegprágán töltötte, nem ritkán a szülők nélkül. Svájcban közben szakácsnak tanult, majd szakácsként dolgozott. Ezen a ponton meg kell említeni apjának fivérét, Kalla Kálmánt, aki Magyarország egyik leghíresebb szakácsa, akinek például a Gundel név és étterem újjáélesztésében oroszlán része volt. Rengeteget tett a magyar gasztronómiáért.

János és Annamária tehát már a hazatelepülésre készülnek, alakul a birtok, aztán a Sors egy érdekes fordulatot hoz: Roland, a szakács előtt felcsillan a lehetőség: a sümegi kórház felkéri, hogy betegei és dolgozói számára főzzön. Saját konyhájában. Roland felmondja svájci állását, kialakítja a minden igényt kielégítő konyhát Sümegprágán, aztán jön a 'szokásos' magyar fordulat: valaki valamit elnézett, nem lehet külső konyháról szállítani az ételt egy kórházba.

A kocka azonban már el volt vetve, Roland feleségével és a 3 fiúval Magyarországra telepszik. Birkákkal kezdték az állattartást Kalláék, 200 birka volt már, éppen kezdett volna jövedelmet hozni az öt éves áldozatos munka, amikor kóbor kutyák 80 birkát szétszedtek a kerítéssel és villanypásztorral körülvett területen. Ekkor váltottak marhára, ölben hozták az első kisborjút. A Kalla

Stiller Szilárd
értékesítési szaktanácsadó
Vitafort Zrt.

família Sümegprágán ma 60 hektáron gazdálkodik, 48 szarvasmarha, ebből 18 fejős éppen, lovak, kecskék, baromfik, nyulak. A 60 hektár jelentős része legelő, 2 mesterséges tó, kutak. Van pár hektár szántó, gyümölcsösök, pár száz négyszögöl szőlő 2 táblában, pincékkel, erdő. Mindehhez géppark traktorokkal, gépműhellyel, asztalos műhellyel, sajtüzemmel, sajtérlelőkkel, füstölővel. A szomszéd teremben pedig gyümölcslevek, ecetek készülnek. Sajtokat kapunk, friss és érett sajtokat (háromtól tizenhárom hónapos érlelésű), pálpusztait és camembertet. Joghurtot, tejet, zsendicét többféle ízesítéssel, ordát. Tiszta, pasztőrözött almalevet, szőlőlevet, lekvárt, almaecetet, bort és zöldségeket, gesztenyepürét, kolbászt, szárított marhahúst. Erre a rengeteg feladatra három ember van összesen: Kalla János, felesége Annamária és Roland. Ott a három kisfiú: Tristan(7), Robin(6) és Joel(5).

Roland a Magyar Sajtmustra legjobb sajtja díjat, a félkemény sajt kategória első helyezését, a sajtoskáli verseny díját és számos helyi megmérettetés díját hozza el. Érdemes vele beszélgetni. Állandó mosollyal az arcán beillene egy az élet viszontagságaira fittyet hányó Rejtői hősnek (a díjakat nem úgy nyerte el, mint a Gorcsev a Nobel-t..) Mivel Svájcban nevelkedett, Nyugat Európa összes nyelvét beszéli összegyúrva. A magyarból kimaradt a kellene, vagy a kellett volna, kettő van: a meg fogom csinálni és a megcsináltam. Aki megnézi a gazdaságot, látja az akaratot és a precizitást, ami a családot minden területen jellemzi.

Partnerünk évek óta rendszeres kiállítója a Vitafort Országos Partnertalálkoz élelmiszer termékbemutatójának, nagy népszerűségnek örvendő és felejthetetlen ízélményeket nyújtó sajtjaival.

Bemutatkozunk

Csanádi László
értékesítési szaktanácsadó, Vitafort Zrt.

Csanádi László vagyok, 1960 májusában születtem Békés megyében, Szarvason, ahol a mai napig élek feleségemmel és kisfiammal együtt.
A középiskola elvégzése után gyakorlatilag már az állattenyésztés területén helyezkedtem el. Az állatok szeretetét vélhetően édesapámtól örököltem, aki állatorvosként dolgozott.

Szakmai pályámat, állategészségőrként kezdtem, egy a Szarvasi Állami Tangazdasághoz tartozó sertéstelepen. Innen kerültem a Tangazdaság egy másik kerületébe, ahol megismertem a szarvasmarha ágazat rejtelmeit is. Az állategészségőri, majd az inszeminátori tanfolyamot elvégzése után több éven keresztül dolgoztam, mint inszeminátor. Ebből a munkakörből jelentkeztem a szarvasi főiskolára (DATE), melyen 1985-ben végeztem.

A főiskola és a munkahelyem szoros kapcsolatban volt, így pár évig a főiskolán, az Üzemszervezési és Számviteli Tanszéken maradtam mint oktató. Ebben az időszakban kezdtem el tanulmányaimat a Mosonmagyaróvári Agráregyetem Általános Agrármérnöki Karán. Később 1,5 évet a katonaság berkeiben töltöttem. Leszerelésem után az átszervezések miatt (1989-1990.) az oktatói pályám félbeszakadt, így visszakerültem a termelésbe. Összességében több, mint 20 évig dolgoztam a Szarvasi Állami Tangazdaságnál és későbbi jogutódjánál az állattenyésztési ágazatban. Itt végigjártam gyakorlatilag a teljes „szamárlépcsőt": állategészségőrként kezdtem, majd inszeminátor voltam, később műszakvezető, telepvezető, ágazatvezető, majd 2001. év végétől a cég vezetője lettem.

2005-től változás történt az életemben, egy más területen próbáltam ki magam, a kereskedelemben. Így kerültem közvetlen kapcsolatba a Vitafort ZRt-vel. Azt gondolom, jól döntöttem, hiszen egy jó szakmai csapatba, egy új légkörbe kerültem, melyben mára már jól látszik az általam végzett munka eredménye. Teljesen más „ezen az oldalon" dolgozni, de mivel szoros összefüggés van a két oldal között, így mégiscsak a szakmát viszem tovább. Nagyon jó csapatba kerültem, hangulatilag és emberileg is. És ez szerintem nagyon fontos az ember számára.

Munkám: területi értékesítési szaktanácsadó, elsősorban Kelet-Magyarországon.

KÉP-et kaptunk Hódmezővásárhelyen

Csanádi László
értékesítési szaktanácsadó
Vitafort Zrt.

Az XXI. Alföldi Mezőgazdasági és Állattenyésztési Napok Hódmezővásárhelyen a Vitafort standja teljes üzemmódban működött! Köszönjük ezúton is kedves Partnereinknek, hogy látogatásukkal megtiszteltek bennünket.

Szakmai elismerésben nem volt hiány idén sem.

A vásárhelyi kiállítás immáron visszatérő eseménye a Korrigált Életteljesítmény Programban (KÉP) résztvevő gazdaságok legjobbjainak a díjazása. 2013-ban az értékelt gazdaságok száma elérte a 61-et, a vizsgált tehén állomány is közel 40 000-re emelkedett. Eredményeik alapján a már jónak tekinthető, publikus kategóriába 2013-ban 40 üzem került.

Ebben a szakmai "versenyben", rangsorolásban a Vitafort Zrt. partnerei közül sokan szép helyezést értek el. (Lásd mellékelt táblázat.) Minden partnerünk elismerést érdemel a részvételért, hiszen havonta, egy szorosabb adatközlés/adatkezelés mellett nyíltan vállalják a tényekkel való szembenézést és az azt követő esetleges szakmai módosításokkal járó gyors reakciójú munkát.

A jó eredménnyel szereplő partnereinknek külön gratulálunk, mert eredményeik egy jó üzemi gyakorlatot vagy egy szolgáltatás eredményes használata melletti javuló üzemi technológiát mutatnak.

CSÓKÁS MANAGEMENT-DIAGNOSZTIKA
6445 Borota, Széchenyi u. 46.
Mobil: +36-30/777-89-05, +36-70-773-10-41
Tel./Fax: +36-77/400-044
E-mail: info@csokas.hu | Web: www.csokas.hu

Korrigált Életteljesítmény Program legjobbjai 2013 1-12
(61 telep; 39 133 tehén adatai alapján)

	Megnevezés	Korrigált életteljesítmény	Kikerült tehenek ellésszáma	Kikerült tehenek életteljesítménye kg/tehén	Kiesési % (éves) nyitó/kikerült	Zárt laktáció kg/tehén
1.	**Seregtej Kft.,** Seregélyes	161 797	3,24	40 449	25,00%	12 006
4.	**Pusztavámi Tejszövetkezet Zrt.,** Pusztavám	104 500	3,39	32 453	31,06%	10 235
9.	**Belvárdgyulai Zrt.**	99 165	2,98	23 029	23,22%	9 013
10.	**Dunamenti Mg Zrt.**	98 606	3,55	28 340	28,74%	8 264
11.	**Palotási Mg Zrt.**	97 887	2,89	25 701	26,26%	9 449
19.	**Geresdlaki Zrt.**	81 953	2,98	25 232	30,79%	8 708
24.	**Kelet-Mecsek Kft.**	78 965	2,93	24 189	30,63%	8 058
25.	**Szerencsi Mg Zrt.,** Szerencs	78 189	2,63	22 111	28,28%	7 978
30.	**Margitta-sziget 92 Kft.,** Újmohács	74 795	2,85	21 255	28,42%	9 040
31.	**Gorsium-Tej Kft.,** Tác	73 907	2,98	27 506	37,22%	9 114
36.	**Agro-City Zrt.,** Nyíregyháza	73 044	2,73	24 294	33,26%	8 878
40.	**Nagyszentjános.,** Kisalföldi Zrt	70 686	2,90	24 347	34,44%	9 571

Idén is van dobogós fejlesztésünk!

Egervári Ildikó
marketing és kommunikáció
Vitafort Zrt.

Az elmúlt évek gyakorlatával idén sem szakítottunk! A két évvel ezelőtti saját fejlesztésű termékdíjas Duo Pass, védett fehérje termékcsaládunk, s a tavalyi II. helyezett Mela Dry után idén újabb termékfejlesztésünk került dobogóra. A kimagasló szakmai elismerés az Adexgo Kft., az Experimetria Kft. és a Vitafort Zrt. triumvirátus munkáját dícséri.

A közös fejlesztői tevékenység eredményeként jött létre a VITADEX drencselő termékcsalád, mely "A Magyar Állattenyésztésért Termékdíj Pályázat 2014", Tartástechnológia és Takarmányozás kategóriában I. helyezést ért el.

Vitafort Első Takarmánygyártó és Forgalmazó Zrt. ADEXGO EXP

Formabontó Országos Partnertalálkozó Vitafort Zrt. 2014 május 22.

Május 22-én egy, a hagyományostól eltérő, formabontó találkozón vehettek részt Partnereink a Vitafort Országos Partnertalálkozója meghívottjaként. Kulik Zoltán vezérigazgató úr üdvözlő beszéde után ismertette a programokat majd képletesen átnyújtotta saját illetve Dr. Koppány György tudományos igazgató irodája kulcsát. A Sertés és Szarvasmarha műhelyek itt fogadták az érdeklődőket.

A műhelymunkák előtt **Dr. Borbély Csaba**, a Kaposvári Egyetem tanszékvezető egyetemi docens előadása egy többnyire elhallgatott világméretű jelenséget a globális élelmiszerpazarlás kérdéskörét tárgyalta. A rendkívül érdekfeszítő témát nem mindennapi megvilágításba helyezve rávilágított az élelmiszerpazarlás tényére és az ellátási láncra gyakorolt kihatásaira.

Ezt követően az Együtt a sikerért a magyar termékúton, kóstolóval egybekötött termékbemutató ínycsiklandó kínálata várta partnereinket: grilles sajtok, kézműves sajtok, tejtermékek, sült kolbász és hurka, gyönyörű sonkák és tepertő illatozott a kóstoló sétányunkon. Nyugodt szívvel állíthatjuk, hogy nálunk az élelmiszerpazarlásnak nyoma sem volt!

S közben megérkeztek előadó vendégeink. Gondolatébresztőnek ezúttal egy valamennyiünket foglalkoztató és érintő témát vetettünk fel, nevezetesen a „SIKER"-ről akartunk hallani. Olyanoktól, akikre joggal nézhetünk fel. Olyan beszélgető partnereket invitáltunk Dabasra, akik már „letettek valamit az asztalra".

Siker. Mindenki áhítozik sikerre. Mindenki örül, ha sikeres munkájában, magánéletében, a szerencsésebbek mindkettőben. De milyen út vezet a sikerig? S ha már egyszer kivívtuk az elismerést vajon milyen felelősséggel tartozunk, hogy tudjuk kamatoztatni, s hogy tudunk egyáltalán a sikerrel együtt élni? Mi történik, ha váratlan nehézséggel találjuk magunkat szemben? Küzdünk tovább? Vagy elbizonytalanodunk és meghátrálunk? Minden bizonnyal erre és arra is volt már példa az életünkben.

Nos, a beszélgetés három igazán sikeres vendégünk részvételével mindannyiunkat elkápráztatott. Reflektorfényhez szokott, de más-más területen jeleskedő híres és népszerű énekes, művész, sportoló osztotta meg saját sikertörténetének momentumait. Itt volt velünk **Szandi,** a három gyermekes rock and roll anyuka, **Dr. Kemény Dénes,** minden idők legsikeresebb magyar vízilabda válogatottjának edzője, **Boronkay Péter,** elit paratriatlonista, leendő triatlon paraolimpikon, s végül, de nem utolsó sorban, a jó hangulatú, kötetlen beszélgetést vezető **Forgács Gábor,** színművész „vallott színt" a sikerről, szemtől szemben a hallgatósággal.

Egervári Ildikó
marketing és kommunikáció
Vitafort Zrt.

Mindeközben a **szarvasmarha- és sertésműhely** színvonalas villámelődásokkal várta az érdeklődőket. A 10-15 perces prezentációkat voltaképpen **előzetesnek szántuk a Vitafort őszi előadói körútja** felvezetéséhez. Ezért már a megnyitó beszédében nyomatékosította a vezérigazgató úr, hogy a témák és előadások ősszel a Vitafort takarmányozási szimpóziumain újra „terítékre" kerülnek. Követve a tavalyi gyakorlatot, az előadói körút mind szarvasmarha, mind sertés témában az ország 4-4 különböző pontján egy-egy napra várja majd kedves Partnereinket, helyet adva eszmecserének és szakmai vitáknak is.

A nap második felében a Vitafort parkosított kertjében, ekkor már a szokásos mederben folytattuk a partnertalálkozó programját. Kihirdettük a PhysioLick nyalótömb értékesítési verseny győzteseit. **Gérard Bach** úr a nyalótömb gyártó francia cég tulajdonosa személyesen üdvözölte az első két illetve a holtversenyben végző 3-4 helyezetteket.

Kiosztottunk egy sor oklevelet, amelyet személyesen a vezérigazgató úr és **Szegszárdy Imre** értékesítési igazgató adott át jubiláló partnereinknek. Szakspecialistáink segédkeztek a kiváló teljesítménnyel büszkélkedhető partnereink köszöntésekor.

Ezúton is gratulálunk a nyerteseknek, eredményeik a Vitafort hozzáértését is tanúsítják.

Talán kicsit szokatlan, talán kicsit meghökkentő, az egész rendezvény mentes volt a szokványostól, az elcsépelttől. A visszajelzések szerint vendégeink elégedetten távoztak, a szereplők és a szervezők is jól érezték magukat. Ez volt a cél.

Jövőre Önökkel ugyanitt!

Formabontó Országos Partnertalálkozó Vitafort Zrt. 2014 május 22.

Egervári Ildikó
marketing és kommunikáció
Vitafort Zrt.

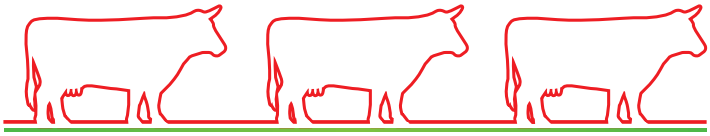

2013-as évben a tejtermelésben elért kimagasló teljesítményért elismerő oklevelet kaptak:

Lakto Kft., Dabas	12302 kg
Sereg-Tej Kft., Seregélyes	12174 kg
Milkmen Földesi Tejtermelő Kft., Paks	11892 kg
Állért Kft., Ete	10758 kg
Rábapordányi Mg. Zrt.	10531 kg
Pusztavámi Tejszövetkezet Zrt.	10418 kg
Szombathelyi Tangazdaság Zrt., Táplánszentkereszt	10301 kg
Sárkeresztesi Mg. Zrt.	10286 kg
Szombathelyi Tangazdaság Zrt., Ják	10230 kg
Nagykun 2000 Mg. Zrt., Kisújszállás	10219 kg
Mezőfalvai Zrt., Hantos	10212 kg
Dunakiliti Agrár Zrt.	10168 kg
Lajta-Hanság Zrt., Mosonszolnok	10135 kg
Töröszentmiklósi Zrt. Csorbai telep – Kisújszállás	10132 kg
Dombka 2003 Mg. Zrt., Dombrád	10120 kg
Sárvári Mg. Zrt., Káld-Lajosmajor	10077 kg

A szarvasmarha ágazatban eltöltött közös sikeres évek emlékére emlékplakettet kaptak

Szurmai László	**Palotási Mg. Zrt.** Besenyszög
Schupkégel Sándor	**Agrolakt Kft.** Csárdaszállás/ **Vadas Kft**. Mezőberény/
Varga Ágnes	**Mezőfalvai Mg. Zrt.**

Miniszterelnöki látogatás a Vitafortnál

Egervári Ildikó
marketing és kommunikáció
Vitafort Zrt.

A magyar miniszterelnök több mint másfél órás hivatalos látogatást tett a Vitafort Első Takarmánygyártó és Forgalmazó Zrt.-nél 2014. 05. 19-én Dabason. Orbán Viktor zártkörű megbeszélést folytatott Kulik Zoltánnal, a Vitafort Zrt. vezérigazgatójával agrárstratégiai kérdésekről, ezt követően megtekintette a cég takarmánygyártó üzemeit.

Az agrárágazat versenyképességének növelése érdekében együtt kell működnie minden szereplőnek az agrároktatástól kezdve a finanszírozási eszközöket biztosító bankig, amihez az állam az EU-s források és hazai támogatások prioritásain keresztül a megfelelő gazdasági keretek biztosításával tud a leghatékonyabban hozzájárulni. Erről is szó volt egyebek mellett Orbán Viktor miniszterelnök és Kulik Zoltán, a Vitafort Zrt. vezérigazgatója zártkörű megbeszélésén.

A kormányfő és a cégvezető – azon túl, hogy megvitatták a magyar agrárium versenyképességét és a magyar agrárexport lehetőségeit is – szót váltottak a magyarországi takarmánypiac helyzetéről, az agrárium forgóeszköz ellátottságáról, hitel lehetőségeiről. Elemezték továbbá a magyarországi állatállomány és növénytermesztés kapcsolatát, valamint a fordított ÁFA hatását a piacgazdaságra.

A megbeszélésen szóba került a forint árfolyam hatása a mezőgazdasági termelésre, a kis-, közepes és a nagygazdaságok támogatása, illetve ezek trendfordulói is. Orbán Viktor és Kulik Zoltán véleményt cseréltek az oktatás, az agráregyetemek helyzetéről is.

A megbeszélésen szóba kerültek még a feldolgozóipar nehézségei, a bankrendszert érintő ügyek és az európai uniós támogatások is.

A látogatás során a miniszterelnöknek bemutatták a Vitafort Zrt. tevékenységét, termelő üzemeit, az elmúlt időszakban európai uniós támogatással megvalósult üzemi fejlesztéseket is.

A látogatás után a miniszterelnök a Dabas Rádiónak nyilatkozva szép sikernek nevezte a Vitafort eredményeit, hozzátéve: ennek kívánt nyomatékot adni a látogatásával.

Idén is lesz meleg!

1. táblázat | **A tehenek termelése, komfortja szerinti környezeti hőmérsékleti zónák**

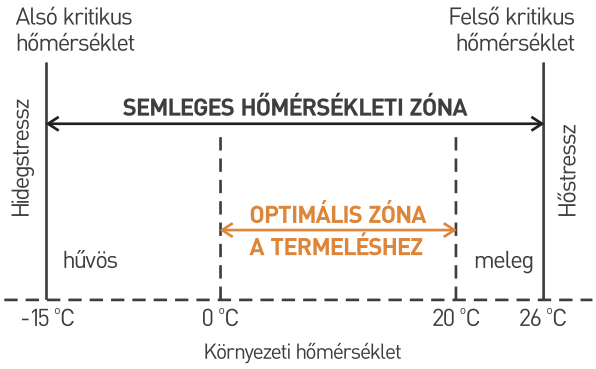

A hőstressz hatása :

- **Csökkent és változó takarmányfelvétel**
- **Csökkent tejtermelés**
- **Csökkent tejzsír**
- **Rossz testkondíció a megfelelő energia bevitel ellenére**
- **Romló szaporodásbiológiai mutatók**
- **Anyagcsere zavar, immunrendszer gyengülés, tőgyegészségügyi betegségek**

Színkód	Veszélyességi kategória
	Alapfok
	Elsőfok
	Másodfok
	Harmadfok **VESZÉLY!**

°C	Páratartalom %																	
	0	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	75	80	85
43°	37	39	41	42	44	47	51	54	58	62	66							
41°	35	36	38	39	41	43	45	48	51	54	57	61	65					
38°	33	34	35	36	37	38	40	42	43	46	49	52	56	59	62	66		
35°	31	31	32	33	34	34	36	37	38	40	42	43	46	48	51	54	58	60
32°	28	29	29	30	31	31	32	33	34	35	36	37	38	39	41	43	45	47
29°	26	26	27	27	28	28	29	29	30	31	31	32	32	33	34	35	36	37
27°	23	23	24	24	25	25	26	26	26	27	27	27	28	28	29	29	30	31
24°	21	21	21	22	22	22	23	23	23	23	24	24	24	24	25	25	26	26

A meleg hatása a tejtermelő tehenekre

A május-augusztusi időszak nappali HPI (hőmérséklet-páratartalom index) amikor eléri a fenti 1. táblázatban megjelölt kritikus szinteket a tehenek takarmány felvétele romlik, s ennek következtében a termelési színvonal jelentősen visszaesik.

25 C fölött minden 1° C hőmérséklet emelkedés átlagosan 2,7 % -os csökkenést eredményez a szárazanyag felvételben. A HPI lehetővé teszi a légnedvesség és a hőmérséklet állatokra gyakorolt hatásának mérését. Ha összehasonlítjuk a tavaszi (termoneutrális), és a nyári (hőstressz) időszak különböző termelési és fiziológiai adatait, azt tapasztaljuk, hogy még a mérsékelt hőstressz is a takarmányfogyasztás csökkenését és az általános kondíció romlását, és ennek megfelelően a termelési szint visszaesését eredményezi.

Emellett számolnunk kell a tejminőség romlásával, ami elsősorban a tejzsír és a tejfehérje csökkenésében jelentkezik. Nehezebb feladat arról megbizonyosodni, hogy a meleg milyen hatást gyakorol a szaporodási funkciókra. Ennek oka, hogy ezeknek a hatásoknak jelentős része nem a hőstressz időszakában, hanem jóval később jelentkezik. Amíg a tejtermelés csökkenés azonnal mutatkozik, addig a hőstressz szaporodásbiológiára kifejtett hatása csak közép,- illetve hosszútávon mérhető. Ráadásul a hipofertilitás komplex probléma, így nehéz meghatározni a magas környezeti hőmérséklet hipofertilitásra kifejtett közvetlen és közvetett hatását.

Tóth Attila
szarvasmarha üzletágvezető, értékesítési
és fejlesztési szakspecialista, Vitafort Zrt.

2. táblázat | **A hőmérséklet hatása a szaporodási ciklus különböző fázisaiban.**
(Forrás: Bianco Nero 8/97)

Fiziológiai fázis	Hőstressz hatásai	Gyakorlati következmények
	nő a placenta visszatartás aránya késik a méh regenerációja	nehéz felismerni az ivarzást növekszik az inszem.száma
Laktáció kezdete	rendszertelen ösztrusz ovulációs rendellenességek csökkenő petevezető szekréció	megnő a két ellést közti idő
	csökkenő embrió túlélés	visszaivarzás
Laktáció közepe	hiányos placentafejlődés	megnő a két ellést közti idő
Laktáció vége	elégtelen placentafejlődés	abortusz lehetősége
Apasztás	kevés tápanyagszállítás a méhbe csökkenő kolosztrum romlik a kolosztrum beltart. értéke immunglobulin szintje	abortusz lehetősége alacsony születési súly nagyobb kitettség a betegségekre növekvő mortalítás

Takarmányozási megoldások a tehenészetekben a hőstressz hatásának mérséklésére

A tehén körüli tevékenységünk meghatározó céljai nyáron:

- a hőstressz ellenére a takarmányfelvétel jelentős részének megőrzése
- a bendőben zajló fermentáció fenntartása
- a tehén ellenálló képességének megőrzése
- stresszt mérséklő technológiai elemek számának növelése.

Milyen eszközeink vannak?

A takarmányadag összeállításához kapcsolható lehetőségek, pl.:

- A takarmányadag tömegének csökkentése, táplálóanyag koncentrációjának növelése.
- A takarmányadag 45-50%-os szárazanyag-tartalomra történő beállítása. (pl: nedves sörtörköly, víz hozzáadása az adaghoz.)
- Bendőpufferek alkalmazása.
- Az adag rosttartalmának optimalizálása.
- Az adag káliumszintjének beállítása.
- Megfelelő Na (só) ellátás.
- Hatékony premix választása. A premixeinket áttekintve kedvező a vitamin- és ásványianyag szintek emelése, a jobban hasznosuló összetevőket tartalmazók előtérbe emelése.

Az etetési technológiához kapcsolható lehetőségek, pl.:

- Megfelelő jászolhossz biztosítása.
- Megfelelő szélességű etetőállás kialakítása.
- Zavarmentes takarmányfelvétel biztosítása, pl. ventillált, árnyékos etetőhely; fedett jászol, egyéb munkafolyamatok etetéshez igazodása.
- Napi többszöri etetés.
- Az etetés idejének optimalizálása. Nyáron kívánatos az első etetést napfelkelte előtt, az utolsót napnyugta után elvégezni.
- A napi adag olyan megosztása az etetések között, hogy az aktívabb időszakban (este és hajnalban) több takarmány álljon rendelkezésre.
- Homogén, teljes takarmánykeverék (TMR) etetése.
- A takarmányok felhasználásig védett tárolása, előkészítési hibák (pl. túlaprítás, bemelegedés) elkerülése.
- Takarmányváltások számának csökkentése.
- Megfelelő vízellátás !!!!

Használja a hőstresszre kifejlesztett speciális termékeinket! A VITATOP ANTISTRESSZ termékekkel jelentősen csökkentheti gazdasági veszteségeit!

Keresse szarvasmarha szakspecialistáinkat!

Tóth Attila | +36 30 683 9237
Koppányi Gábor | +36 30 655 5683
Molnár Ernő | +36 30 683 9248
Kiss István | +36 30 915 3961

www.vitafort.hu

MIÉRT javasoljuk a VITATOP ANTISTRESSZ etetését a meleg nyári napokon?

MERT tartalmaz:

Káliumot: A nátriumionokkal együtt a káliumionok szabályozzák a szervezet vízegyensúlyát és normalizálják a szív ritmusát

E-vitamint: Az E-vitamin a legfontosabb zsíroldékony antioxidáns. A lipid peroxidokat hidroxi-zsírsavakká alakítja, s ezáltal védi a sejtek membránjait a szabadgyökök káros hatásaitól. Fokozza az ellenanyagok termelését, pozitív hatású a reprodukciós folyamatokra, számos enzim szintézisében közreműködik.

Kelátokat: Alkalmazásuk legfőbb előnye, hogy struktúrájuk és kiterjedésük folytán sokkal nagyobb felszívódási képességgel és nagyobb fokú biokompatibilitással rendelkeznek a szervetlen vegyületekhez képest.

Szelént (Se): Hiányában nem fertőző eredetű mastitis illetve gennyes méhgyulladás léphet fel.

Cinket (Zn): Hiányában jelentős probléma a tej szomatikus sejtszámának növekedése, valamint a termékenyítési eredmények romlása.

Mangánt (Mn): Kiemelkedő szaporodásbiológiai szerepe van. Hiányában késik az ivarérés, az ovuláció rendszertelenné válik, gyakori a csendes ivarzás, a visszaivarzás, a csírahám rendellenes fejlődése.

Acid Buf-ot: Kiegészíti az állatok természetes belső szabályzórendszerét, segítve a túlzott savtermelés pufferelését ezzel stabil, jól működő bendőt teremt.

Élesztőt: Optimális bendőfermentációt biztosít, elősegíti az energiaegyensúly kialakulását.

L-karnitin -t: Gyorsítja a zsírégetést, javítja a mérgező anyagcseretermékek kiválasztását és lerövidíti a regenerációt. Szállítóanyagként működik, amely a szabad zsírsavakat a mitochondriumokba szállítja, ahol ezek a bétaoxidáció révén energiává alakulnak át. Növeli a máj karbamid szintézisét és védi a sejteket az oxidatív sérülésektől.

Aromát: Ízletessé teszi a takarmányt, s a jászolban bekövetkező másodlagos erjedés ízanyagait kompenzálja.

Termékszám: 239-451
Termék neve: VITATOP ANTISTRESSZ (élesztő)

Beltartalom		
Szárazanyag	%	95,6
Kalcium min.	%	5,11
Nátrium min.	%	2,20
Magnézium min.	%	0,85
Kálium	%	8,00
E-vitamin	mg/kg	1500,00
Szerves Se	mg/kg	8,00
Szerves Zn	mg/kg	1200,00
Szerves Mn	mg/kg	1200,00
Acid Buf		+
Élesztő		+
L-carnitin		+
Aroma		+

Termékszám: 239-452
Termék neve: VITATOP ANTISTRESSZ (élesztő+optigén)

Beltartalom		
Szárazanyag	%	96,8
Nyers fehérje min.	%	39,65
Kalcium min.	%	5,11
Nátrium min.	%	2,20
Magnézium min.	%	0,85
Kálium	%	8,00
Acid Buf		+
Élesztő		+
Aroma		+
Optigén		+

Optigén kiegészítéssel: az Optigén lassított felszabadulású nem-fehérje nitrogén forrás kérődzők számára. Használatával nő a mikrobafehérje szintézis és a javuló bendőfermentáció következtében emelkedik az összes illózsírsav mennyisége.

Vitafort®
Első Takarmánygyártó és Forgalmazó Zrt.

TAKARMÁNYOZÁS
világszínvonalon

További információért keresse a Vitafort szakspecialistáit, ill. területi értékesitési szaktanácsadóit! www.vitafort.hu
H-2370 Dabas, Szabadság út. 3. • Tel.: +36 29 360-155, +36 29 360-235
• Fax: +36 29 362-360 • E-mail: vitafort@vitafort.hu